

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME PROGRAMI
HAKKINDA, ÖĞRENCİLERİN, MÜZİK
ÖĞRETMENLERİNİN VE ÖĞRETİM ÜYELERİNİN
GÖRÜŞLERİ

Neşe NEGİŞ GÖKCE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Dr. Öğrt. Üyesi Özer KUTLUK

Konya-2019

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Neşe NEĞİŞ GÖKCE
	Numarası	128309021011
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programı Hakkında, Öğrencilerin, Müzik Öğretmenlerinin Ve Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

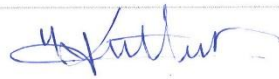

03.05.2019
Neşe NEĞİŞ GÖKCE

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
--	---	---

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Neşe NEGİŞ GÖKCE
	Numarası	128309021011
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Dr. Öğr. Üy. Özer KUTLUK
	Tezin Adı	Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programı Hakkında, Öğrencilerin, Müzik Öğretmenlerinin Ve Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programı Hakkında, Öğrencilerin, Müzik Öğretmenlerinin Ve Öğretim Üyelerinin Görüşleri başlıklı bu çalışma 03/05/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Dr. Öğr. Üy. Özer KUTLUK	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Nurtuğ Barışeri Ahmethan	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Oğuz Karakaya	

ÖNSÖZ

Lisans ve yüksek lisans eğitimim ve tezimi hazırlama sürecim boyunca akademik bilgilendirme yönlendirmelerini esirgemeyen tez danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üy. Özer KUTLUK'a görüşme sorularını hazırlarken yardımlarını esirgemeyen Sayın Doç. Dr. Muhittin ÇALIŞKAN'a tez hazırlama süresince yardımını, yönlendirmesini ve manevi desteğini hiç esirgemeyen sevgili ablam Sayın Doç. Dr. Ayşe NEGİŞ IŞIK'a her zaman yanımda olan çok değerli annem, babam, kardeşim Dr. Hamza NEGİŞ'e eşime ve kızıma araştırmama katkılarından dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Neşe Negiş Gökce

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
---	---	---

Öğrencinin	Adı Soyadı	Neşe NEGİŞ GÖKCE
	Numarası	128309021011
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Özer KUTLUK
	Tezin Adı	Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programı Hakkında, Öğrencilerin, Müzik Öğretmenlerinin Ve Öğretim Üyelerinin Görüşleri

ÖZET

Müzik öğretmenliği lisans programları 4 yıllık eğitimi sonrasında alanında yeterli donanıma sahip müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlar. Müzik öğretmenliği bölümlerinde müzik öğretmeni adayları genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik bilgisi olmak üzere üç alanda eğitim görmektedirler.

Öğretmen yetiştirme konusu ülkelerin sürekli tartıştığı ve çözüm bulmaya çalıştığı, eğitimin en temel sorunudur. Bu nedenle araştırma, Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümünde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının öğretmen yetiştirmede ne düzeyde yeterli olduğunun öğretmen, öğretmen adayı ve öğretim üyeleri görüşlerine dayalı olarak belirlemeyi amaçlamıştır.

Araştırmada, Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümünde görev yapan öğretim üyelerinin, Konya ilinde görev yapan müzik öğretmenlerinin

ve yine Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü son sınıfta okuyan öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda özellikle eğitim bilimleri dersinin amacına tam olarak ulaşmada yetersiz olduğu sonucuna varılmış, alan derslerinde özellikle ana çalgı dersi ders saatinin artırılması gerektiği ve eşlik dersinin programda daha fazla yer alması gerektiği ortaya çıkmıştır. Okul deneyimi için seçilen okulların, öğretmen adaylarının mesleğe bakış açılarını değiştirdiği ve bundan dolayı okulların ve orada çalışan öğretmenlerin seçimine ayrı bir önem verilmesi gerektiği görülmüştür. Ayrıca üniversitelerin lisans programlarının Milli Eğitimin ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesinin ve programların daha gerçekçi bir şekilde tekrar gözden geçirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Müzik öğretmenliği lisans programının yeterliliğine ilişkin veriler toplanmış ve bu verilerin sonucunda çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yetiştirme, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni

Öğrencinin	Adı Soyadı	Neşe NEĞİŞ GÖKCE
	Numarası	128309021011
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Özer KUTLUK
	Tezin İngilizce Adı	Opinions of lecturers, music teachers and students regarding music teacher education programme

SUMMARY

Music Teachers Education Undergraduate programs are aiming to enhance the music teacher with a sufficient knowledge. Candidate Teachers are educated on liberal education, subject matter knowledge and tutorage knowledge.

Teacher's education is one of the major issue of education system since the authorities are consistently discussing and trying to find the solutions. Therefore this research is aiming at evaluate the efficiency of music teachers education programmes based on the opinions of teachers, senior students and lecturers.

In this research, the opinions of music teachers in Konya Region, Lecturers of University of Necmettin Erbakan Faculty of Fine Arts Department of Music Teachers Education and senior students of Music Teachers Education Programme have collected. As a conclusion of this research inefficiency on educational sciences, lackness on instrument and accompaniment subjects have

been observed. Also selection of the schools for practising is an important aspect which most commonly affects the point of view of teachers. Revision needs for undergraduate programs regarding the national educational purposes have been also observed.

Datas have been collected regarding the efficiency of music teacher's education undergraduate program and the possible solutions have brought forward in consideration of this datas.

Key Words: Teacher Training, Music Education, Music Teacher.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	ii
TEZ KABUL FORMU.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
SUMMARY	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ.....	1
1.1.Problem.....	2
1.2.Araştırmanın Amacı.....	2
1.3.Araştırmanın Önemi.....	3
1.4.Sınırlılıklar.....	3
1.5.Sayıtlar.....	3
1.6.Tanımlar.....	3
1.7.Kısaltmalar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR...	5
2.1.Kavramsal Çerçeve.....	5
2.1.1. Eğitim.....	5
2.1.2. Sanat Eğitimi.....	6
2.1.3. Müzik Eğitimi.....	6
2.1.4. Öğretmen Yetiştirme.....	8
2.1.5. Öğretmen Yetiştirme Tarihimiz.....	10
2.1.6. Müzik Öğretmeni ve Müzik Öğretmenliği Programı.....	11
2.2.İlgili Araştırmalar.....	18
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YÖNTEM.....	26
3.1.Araştırmanın Modeli.....	26
3.2.Çalışma Grubu.....	27
3.3.Geçerlik ve Güvenirlik.....	28
3.4.Verİ Toplama Araçları.....	29

3.5. Veri Analizi.....	29
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR VE YORUMLAR.....	31
4.1. Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programı ile İlgili Genel Görüşleri Nelerdir?.....	31
4.2. Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programında Yer Alan Dersler ve Bu Derslerin Dağılımına İlişkin Görüşleri Nelerdir?.....	41
4.2.1. Eğitim Bilimleri Dersleri.....	42
4.2.2. Alan Dersleri.....	46
4.2.3. Eğitim Bilimleri/Alan Ağırlığı.....	48
4.2.4. Ana Çalgı.....	49
4.2.5. Okul Deneyimi.....	51
4.3. Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programının Verimliliğine İlişkin Görüşleri Nelerdir?	55
4.3.1. Öğretmenliğe Hazır Hissetme.....	55
4.3.2. Öğrenci Seçimi ve Yeterliği.....	57
BEŞİNCİ BÖLÜM TARTIŞMA ve YORUM.....	61
5.1. Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programı ile İlgili Genel Görüşleri Nelerdir?.....	61
5.2. Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programında Yer Alan Dersler ve Bu Derslerin Dağılımına İlişkin Görüşleri Nelerdir?.....	64
5.3. Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programının Verimliliğine İlişkin Görüşleri Nelerdir?.....	68
ALTINCI BÖLÜM SONUÇ VE ÖNERİLER.....	71
KAYNAKÇA	74
EKLER.....	81
ÖZGEÇMİŞ	84

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Genel Görüşler

Şekil 2. Eğitim Bilimleri Dersleri

Şekil 3. Alan Dersleri

Şekil 4. Eğitim Bilimleri/Alan Ağırlığı

Şekil 5. Ana Çalgı

Şekil 6. Okul Deneyimi

Şekil 7. Öğretmenliğe Hazır Hissetme

Şekil 8. Öğrenci Seçimi ve Yeterliği

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Müzik, seslerin belirli düzende birleşmesiyle oluşan insanların duygu ve düşüncelerini estetik bir yapıyla birleştirerek anlattığı bir sanat dalıdır.

Müzik eğitimi temelde kişide müziksel davranış kazandırma sürecidir. Müzik eğitimi sürecin de kişinin müziksel yaşantısı temel alınır ve bu doğrultuda planlı, düzenli bir yol izlenir. Bu sürecin sonucunda kişinin çevresiyle özellikle müziksel çevresiyle olan iletişiminin daha sağlıklı, etkili ve verimli olması amaç edinir (Uçan, 1997). Bütün bu kazanımların yerine getirilebilmesi için eğitimi kurumlarına ihtiyaç vardır. Eğitim kurumlarının kalitesi ise iyi hazırlanmış programlar, iyi yetiştirilmiş öğretmenler ve nitelikli öğrencilerle sağlanabilir (Sağlam, Kürüm, 2005).

Günümüzde öğretmen, sadece en iyi bilgi aktaran birey değil, davranış ve tutumları ile öğrencilerin başarılarına dönük etkinlikler düzenleyebilen, öğrenci merkezli eğitim yapan bireydir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ciddi planlamalar, yatırımlar gerektiren hususların başında eğitimin en önemli ögesi olan öğretmenin eğitimi gelmektedir.

Müzik öğretmeni yetiştirme tarihimiz Musiki Muallim mektebinden başlayıp günümüze kadar farklı süreçlerde karşımıza çıkmaktadır. Bu süreçler de farklı programlar uygulanmış ve müzik öğretmenliği yetiştirme işi üniversitelere geçmesiyle programlar değişiklik göstermiştir. Öğretmen yetiştirme lisans programlarına bakıldığında öğretmenlik mesleği için gerekli olan kazanımları yerine getirebilirliği, öğretmenlerin mesleki yaşantılarında nelere ihtiyaçları olduğu bu araştırmanın konusu olmuştur.

1.1. Problem

Öğretmen yetiştirmede lisans programlarının önemli bir yeri vardır. Bu çalışmada eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümü lisans programının öğretmen yetiştirme noktasında yeterliliği ve programda alınan derslerin öğretmenlik hayatında ne kadar faydalı ve gerekli olduğu saptanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda problem cümlesini “müzik öğretmeni yetiştirme programına ilişkin öğretim üyeleri, müzik öğretmenleri ve aday öğretmenlerin görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı müzik öğretmenliği lisans programında alınan derslerin, müzik öğretmenliği meslek yaşantısına katkısı belirlenmek istenmiştir. Müzik öğretmenliği lisans programları 4 yıllık eğitimi sonrasında alanında yeterli donanıma sahip müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlar. Müzik öğretmenliği bölümlerinde müzik öğretmeni adayları genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik bilgisi olmak üzere üç alanda eğitim görmektedirler.

Öğretmen yetiştirme konusu ülkelerin sürekli tartıştığı ve çözüm bulmaya çalıştığı, eğitimin en temel sorunudur. Bu nedenle araştırmanın amacı, Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümünde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının öğretmen adaylarını, öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterliklere ne kadar sahip olduklarını görüşüp, öğretmen yetiştirme konusunda programın ne kadar yeterli olduğunu ortaya çıkarmaktır.

Ana probleme ilişkin alt problemler şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Öğretim üyesi, öğretmen ve öğrencilerin müzik öğretmenliği lisans programı ile ilgili görüşleri nelerdir?
2. Öğretim üyesi, öğretmen ve öğrencilerin müzik öğretmenliği programında yer alan dersler ve bu derslerin dağılımına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen ve öğrencilerin müzik öğretmenliği programının verimliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Kaliteli öğretmenler şüphesiz kaliteli nesillerin mimarıdır. Ülkemizde kaliteli müzik eğitiminin verilmesi için iyi yetiştirilmiş müzik öğretmenlerine, bunun için de iyi bir programa ihtiyaç vardır. Bu bakımdan, bu araştırmalar sonucunda ortaya konacak bulgular ışığında müzik öğretmenliği mesleğine ve müzik öğretmeni yetiştirme programında yenilikler gündeme gelebilir, farkındalıklar sağlanabilir ve yeni model önerileri ortaya konulabilir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Türkiye’de 2017-2018 Eğitim Öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Öğretim Elemanları ve son sınıf öğrencileri ve Konya ilinde görev yapan müzik öğretmenleri ile sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

1. Müzik öğretmenliği ana bilim dalında görev yapan öğretim görevlilerinin, müzik öğretmenlerinin ve müzik öğretmeni son sınıf öğrencilerin görüşme sorularına içtenlikle yanıt verdiği varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Öğretmen Mesleğine Genel Yeterlilik: Öğretmenlik mesleğini etkili ve en verimli şekilde yerine getirebilmek için sahip olunması gerekli bilgi, beceri ve tutumlar.

Müzik Öğretmeni Adayı: Özel yetenek sınavı ile seçilen eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrenciler.

Müzik Öğretmeni: Müzik alanında/ dalında öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlilikleri kazanarak öğretmenlik yapmaya hak kazanmış veya öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş kimse (Uçan, 1997: 211).

Müzik Eğitim Programı: Müzik eğitimi sürecinin önceden oluşturulan tasarısı ve bu tasarının uygulamada gerçekleşen görünümüdür (Uçan, 1997: 61).

1.7. Kısaltmalar

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

ÖÜ : Öğretim Üyesi

Ö : Öğrenci

ÖĞR: Öğretmen

K : Kadın

E : Erkek

KPSS : Kamu Personeli Seçme Sınavı

ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı

ÖSS : Öğrenci Seçme Sınavı

TEOG: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş

YGS : Yüksek Öğretime Geçiş

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırma konusunun temelini oluşturacak kuramsal bilgilere ve araştırma konusu ile ilgili yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Kavramsal Çerçeve

2.1.1. Eğitim

Eğitim yüzyıllardır var olan, içinde bulunulan çağın değerlerine sahip çıkarak insan davranışlarını değiştirmeyi amaçlayan bir sanattır. İnsanlık tarihi kadar eski olan eğitim kavramı, aynı zamanda bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir.

Eğitim insan yaşamında önemli bir yere sahip eski bir bilimdir. Birçok değişik yaklaşım ve tanımlarla ele alınan eğitim kavramı, toplumsal ve kültürel yapının değişimi ile doğru orantılıdır. İnsan ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve toplumsal ve kültürel değişime ayak uydurabilmesi için eğitime ihtiyaç olduğu hiç şüphesizdir. Bundan dolayı eğitim insan ihtiyaçlarına göre şekillenen ve ihtiyaçları karşılayan bir süreçtir.

Günümüzde ülkelerin tümü kalkınmanın anahtarının eğitim ile sağlanacağı görüşünde birleşmektedirler (Ünal, Ada, 2001). Eğitim; bağımsız bir toplum ve ulusu oluşturacak, bireysel moral düzeyi yüksek, sağlıklı bireylerin yetiştirilmesiyle hem bireysel hem de evrensel bir kültüre sahip, zengin bir toplumu yetiştirmeyi amaçlar. Bu amacı gerçekleştirebilmek, toplumsal değişimi sağlayabilmek için eğitimin tüm sistemlerden daha önce yeniliklere ve gelişime uyum sağlaması gerekmektedir. Ancak bu şekilde eğitim sosyo-ekonomik kalkınmanın itici gücü haline gelebilir (Ereş, 2005).

2.1.2. Sanat Eğitimi

Sanat, yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesidir. Sanat eğitimi ise bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmesi, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırabilmek amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümüdür (Büyükdüvenci, 2006).

Sanat eğitimi kişinin estetik yargıya varabilmesini ve kişinin bilgisel, bilişsel, duysal ve duygusal yönden eğitim ihtiyaçlarını karşılamasını amaçlar. Bundan dolayı sanat eğitimi insanda bir ürün yaratabilme, çağdaş düşünebilme ve bu düşünceleri hayata geçirebilmesini sağlar. İnsanların kendilerini gerçekleştirmelerini, özgür düşünebilmelerini ve bu yeteneklerini çevresiyle uyumlu bir şekilde kullanabilmelerini amaçlar. Sanat eğitimi becerileri ya da yetenekleri ortaya çıkarsa da sanat eğitiminin temel amacı hayatı değerli kılmak ve ondan zevk almayı sağlamaktır.

Bireyleri ve toplumları hazırlama, biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme yenileştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçlerin başında eğitim gelir. Bir eğitimin vazgeçilmez boyutları, beden ve sağlık eğitimi olmak üzere, bilim eğitimi, teknik eğitimi ve sanat eğitimidir. İyi bir eğitimde bu boyutlar birbirini tamamlar, bütünler ve zenginleştirir. Bu boyutlardan sanat eğitimi kendi içinde çeşitli dallara ayrılır. Müzik eğitimi bu dalların en başında gelir.

2.1.3. Müzik Eğitimi

Müzik seslerin belirli düzende birleşmesiyle oluşan estetik bir yapıdır. İnsanların duygu ve düşüncelerini estetik bir yapıyla birleştirerek anlattığı bir sanat dalıdır.

Müzik eğitimi temelde kişide müziksel davranış kazandırma sürecidir. Müzik eğitimi sürecin de kişinin müziksel yaşantısı temel alınır ve bu doğrultuda planlı, düzenli bir yol izlenir. Bu sürecin sonucunda kişinin çevresiyle özellikle müziksel çevresiyle olan iletişiminin daha sağlıklı, etkili ve verimli olması amaç edinir (Uçan, 1997).

Müzik, bir toplumun gelişmişlik düzeyini gösteren önemli bir etkidir. Toplumun gelişmişlik düzeyi o toplumun müziği ile paralellik gösterir. Toplumda müziksel yaşantının önem taşınması, insanları daha iyiye ve ileri bir seviyeye taşımada önemli bir rol oynamaktadır.

Konfüçyüs, “Bir memleketin nasıl yönetildiğini anlamak mı istiyorsunuz; Onun müziğine kulak veriniz. Nerede güzel eserlerden oluşmuş bir uyum vardır, orada adalet ve erdem hüküm sürer.” der. Konfüçyüs’ün söylemiş olduğu bu sözden yola çıkarak toplumların adalet, erdem gibi değerleri daha iyi benimseyebilmesi ve birbirleriyle uyum içerisinde yaşamaları müzikten de geçiyor anlamına gelmektedir. “Gelecek nesillerin daha demokratik, çağdaş, sağlıklı ve verimli bir dünyada yaşayabilmesi için gereken önlemlerin bugünden alınması ve yirmi birinci yüzyılın ihtiyaçlarını karşılayabilen nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekir. Öğretmenin geliştirilmesi eğitim sistemlerinin geliştirilmesinde önemli bir yer tutmaktadır” (Demirel, 1995).

Müzik eğitimi kişinin algısının gelişmesinde yeni bir bakış açısı kazandırması açısından önemli bir rol oynar. Bundan dolayı müzik eğitimi beynin gelişiminde önemli bir katkısı olduğu göz ardı edilemez (Toksoy, 2014).

Her insan, yaşamı boyunca, eğitim ve öğretimini sürerken çok yönlü bir müzik ortamı içinde bulunur. Çocukların ve gençlerin sağlam bir ruh ve kişilik eğitimi almalarında müzik eğitiminin ise önemli bir yeri vardır. Müzik eğitiminin verildiği, öğrenme-öğretme ortamında bireye istendik müziksel davranış kazandırmada birinci derecede rol oynayan özne ise, müzik öğretmenidir.” Öğretim stratejileri boyutunda çağdaş bir öğretmen, öğreteceği konunun özelliklerine göre öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilmeli, eğitim ortamını daha verimli hale getirmek için kendine özgü taktikler geliştirebilmeli ve bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanabilmeli,

öğrencilerine bilimsel yöntemi öğretmeli ve onları, karşılaştıkları problemleri bilimsel yolla çözebilecek duruma getirebilmelidir” (MEB, 2002).

2.1.4. Öğretmen Yetiştirme

Tüm ülkelerin çağdaşlaşma yönünde gelişim ve değişimlerini devam ettirebilmeleri için tüm bireylere, bilgi toplumunun göstergeleri olan bilgiye ulaşabilme, bilgiyi ve teknolojiyi kullanabilme, üretim ve araştırma yapabilme, sorun çözebilme, doğru karar verebilme, eleştirel ve yaratıcı düşünebilme gibi niteliklerin kazandırılması gereklidir. Bütün bu kazanımların yerine getirilebilmesi için eğitimi kurumlarına ihtiyaç vardır. Eğitim kurumlarının kalitesi ise iyi hazırlanmış programlar, iyi yetiştirilmiş öğretmenler ve nitelikli öğrencilerle sağlanabilir (Sağlam, Kürüm, 2005).

Günümüzde öğretmen, sadece en iyi bilgi aktaran birey değil, davranış ve tutumları ile öğrencilerin başarılarına dönük etkinlikler düzenleyebilen, öğrenci merkezli eğitim yapan bireydir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ciddi planlamalar, yatırımlar gerektiren hususların başında eğitimin en önemli ögesi olan öğretmenin eğitimi gelmektedir. Bugün de devam eden ve çeşitli eleştirilere maruz kalan öğretmen eğitimi konumuzu teşkil etmektedir. Yurdumuzu çağdaş medeniyetler seviyesinin de üzerine çıkarmanın, kalkınmanın başarılabilmesi için nitelikli insanlara ihtiyaç olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu gücün sağlanması için nitelikli öğretmenlere ihtiyaç vardır. Nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi ise, sağlam eğitim politikaları, ciddi yatırımlarla mümkündür.

Kaliteli öğretmenler şüphesiz kaliteli nesillerin mimarlarıdır. Eğitimde kalitenin yükseltilmesi, öncelikle öğretmenlik eğitime kabul, öğretmenlik eğitimi, öğretmenlerin statüsü ve istihdam koşulları ile mümkündür. Bilgi ve teknoloji toplumu sürecinin yaşandığı çağımızda, ülkemizin çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarılmasında, eğitimin önemi ve öğretmenin rolü büyüktür. Bu nedenle iyi ve nitelikli öğretmen yetiştirmek, dün olduğu gibi bugün ve gelecekte de milli eğitim sistemimizin en temel konularından biri olma özelliğini koruyacaktır (Akyüz, 1999).

Ulu Önder Atatürk öğretmen eğitiminin çok önemli olduğunu her zaman vurgulamış ve gelecek nesillerin yetişmesinde öğretmenin başrolde olduğunu ‘‘Öğretmenler Yeni Nesil Sizlerin Eser Olacaktır’’ sözleriyle ifade etmiştir.

Toplumlarda öğretmen yetiştirme her zaman önemli ve güncelliğini koruyan bir konu olmuştur. Öğretmenlerin yetişmişlik düzeyi, bilgi birikimi, genel kültürü iyi bir öğrenci yetişmesiyle doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenle geleceğimiz olan öğrencilerin iyi bir şekilde yetiştirilmeleri gereği ve eğitimin uzun vadeli bir yatırım olduğun hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir.

Bunun en güzel örneğini, Ulu Önder Atatürk, 27 Ekim 1922 günü Büyük Zafer’i kutlamak için İstanbul’dan Bursa’ya gelen öğretmenlere şöyle diyerek vermiştir (Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri).

“Hanımlar, beyler! Ordularımızın ihraz ettiği zafer, sizin ve sizin ordularınızın zaferi için yalnız zemin hazırladı... Gerçek zaferi siz ihraz ve idame edeceksiniz ve behemehâl muvaffak olacaksınız... Milletimizin siyasi içtimai hayatında, milletimizin fikri terbiyesinde rehberimiz ilim ve fen olacaktır. Mektep sayesinde, mektebin vereceği ilim ve fen sayesinde ki Türk milleti, Türk sanatı, iktisadiyatı, Türk şiir ve edebiyatı, bütün bedayiiyle inkişaf eder.”

Dünyanın en eski mesleği olan öğretmenlik, bugün saptanan 24 bin iş içerisinde en anlamlı ve de en gerekli meslek olma özelliğini sürdürmektedir. Eğitim ve öğretim etkinliklerinde başarının en önemli ögesi öğretmendir. Öğretim programları, yönetim ve teknikler, araç gereçler öğretimi geliştirmek için önemli etmenler olmakla birlikte, öğretmenin canlı kişiliğiyle eyleme konulmadıkça istenilen ölçüde bir etki sağlamayacaktır. Öğretmen statüsü gereği, yalnız bilgi veren kişi değildir. Eğer öyle olsaydı bu işi öğretim araçları, televizyon, radyo, bilgisayar da yapabilirdi. Öğretmen düşsel tutum, duygusal tepki ve de çeşitli alışkanlıklarıyla öğrencileri etkilemektedir. Çoğu zaman öğrenci öğretmenin anlattığı konudan çok, konuya yaklaşımına dikkat etmekte ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir (Ünal, Ada, 2001).

Öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik meslek bilgisi ile sağlanır.

Alan Bilgisi:

Öğretmenlerin kendi branşlarında görevlerini etkili ve verimli biçimde yerine getirebilmeleri için sahip olmaları gereken alana özgü bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir (MEB, 2008).

Genel Kültür Bilgisi:

Öğretmenlerin bir diğer sahip olması gerekli olan alan ise genel kültür bilgisidir. Yaşadığı çevrenin kültürü, toplumun yapısı, çevresinde olup bitenlerle ilgili öğretmenlerin geniş bir bilgi birikiminin olması gerekir. Öğretmenlerin sahip olacağı disiplinler arası bilgi ve beceriler, eğitim öğretim süreci içinde öğretmenin karşılaştığı problemlere geniş bir çerçeveden bakmasına ve çözüm üretmesine katkı sağlayacaktır (Işıkdoğan, 2006). Bu da öğretmenin geniş bir genel kültür bilgisi gerekliliğini ortaya çıkarır.

Öğretmenlik Meslek Bilgisi:

Öğretmenin bir alanı ya da konuyu çok iyi bilmesi, öğretim için şart olmasına karşılık başarılı bir öğretim işi için yeterli değildir. Öğretmen öğrenciyi tanıma, öğretme- öğrenme sürecini ve öğrenci gelişimini izleyebilme ve değerlendirme, okul- aile- toplum ilişkilerinde etkili olabilme şeklinde belirtilmiştir.

2.1.5. Öğretmen Yetiştirme Tarihimiz

Öğretmen eğitimin en temel unsurudur. Öğretmen, öğrencileriyle birlikte eğitim yerinde, eğitsel mal, hizmet ve düşünce üretir. Eğer öğretmen olmazsa okul da olamaz. Kısaca eğitimi üreten öğretmendir. Bu yüzden toplumlarda eğitim kurumunun oluşması, bir konuda bilgili, becerili olmak isteyenlerin, kendilerine bunu öğretecek birini araması ve bulmasıyla ortaya çıkmıştır. Eğitim kurumu toplumda bir öğretmen- öğrenci ilişkisi ağıdır. Öğretmenin bunca gerekliliğine karşın öğretmenliğin bir meslek olmasının ve öğretmen yetiştirmenin tarihi çok yenidir. (Başaran, 1996).

Cumhuriyetin ilk yıllarında 16 Mart 1848’de başlayıp daha sonra farklı şekillerde yenilenen ve Cumhuriyet yönetimine devrolan öğretmen yetiştirme sistemi, laik ve bilimsel bir eksene oturmasıyla daha da zenginleşmiş, başka ülkelere örnek olacak birbirinden özgün modeller ortaya çıkmıştır (YÖK, 2007).

Öğretmen yetiştirme, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana gündemdeki yerini önemle koruyan bir konudur. Cumhuriyetin ilk yıllarında Atatürk’ün eğitime, dolayısıyla da öğretmene verdiği değer önemli bir yere sahip olmuş ve Türk eğitim sisteminin oluşturulmasında yönlendirici bir etkeni olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren eğitim ve öğretimin çeşitli aşamalarında başlatılan okullaşma süreci de eğitime verilen önemi açıkça ortaya koymaktadır. Mahalle mekteplerinden modern ilköğretim kurumlarına, rüştiye ve idadilerden ortaokul ve liselere geçiş, üniversite reformunun gerçekleştirilmesi gibi çalışmalar, cumhuriyet dönemi eğitiminin yeni baştan ve topyekûn yapılanmasının somut örnekleridir. Bu arada, Cumhuriyetin aydın öğretmenlerinin yetiştirilmesine yönelik öğretmen okullarının açılmasına özel bir önem verildiği dikkati çekmektedir (YÖK, 2007).

Öğretmen yetiştirme açısından 1923-1946 döneminde, eğitimin birçok alanında olduğu gibi, öğretmen yetiştirme alanında da çok ciddi değişiklikler olduğu dikkati çekmektedir. Öğretmen yetiştirmeye yönelik ilk önemli adım, Cumhuriyetten önce de var olan “Öğretmen Okulları” ve “Yüksek Öğretmen Okulu’nun, Öğretim Birliği Yasasına ve Cumhuriyetin eğitim ilkelerine göre yeniden yapılandırılarak geliştirilmesi olmuştur. Türkiye’de “modern eğitimin doğuşu ve gelişimi” ile birlikte dal öğretmenliğine geçiş, eğitimin önemli bir ögesi olmuştur. Bu dallardan bir tanesi de müzik öğretmenliğidir.

2.1.6. Müzik Öğretmeni ve Müzik Öğretmenliği Programı

Ülkemizde 1830’lardan itibaren sivil eğitim alanında rüştiyeler, idadiler, sultaniler, darülmaarif gibi okulların devletin denetiminde açılması, eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını sağlamış ve bu okullarda, programlara uygun eğitim yapma zorunluluğu getirilmiştir. Anılan sivil okullarda “Gına”, “Musiki ve Gına” ve

“Musiki” adları altında müzik derslerinin yer aldığı görülmektedir (Ünal 1988). 1909 yılında (açılışı 16 Mart 1848 olan ve medreseler dışında açılmış okullara öğretmen yetiştiren) Darülmualimin’de, 1914 yılında da ilkokul müfredat programlarında müzik derslerinin yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu derslerin okutulmasının istenmesine karşın, eğitimcisinin yetiştirilmemiş olması, o zaman amaçlanan müzik eğitiminin gerçekleşmesine olanak vermemiştir (Ünal 1988).

Türkiye’de modern eğitimin doğuşu ve gelişimi süreci içerisinde müzik öğretmeni yetiştirme ihtiyacının belirmesiyle birlikte, bu ihtiyacı karşılamaya yönelik ilk çabalar İkinci Meşrutiyet’in ilanı ile birlikte (1908) gösterilmeye başlanmıştır. 1870’lerden itibaren kız ortaokulları ve öğretmen okullarında, 1910’larda ise erkek ortaokulları ve öğretmen okullarında müzik derslerinin yer alması ve bu tür okulların yaygınlaşması ile iyi bir öğretim yapılabilmesi için iyi yetişmiş öğretmen ihtiyaç artmıştır. Bu yönde gösterilen ilk önemli çaba, gelişmekte olan öğretmen okullarında müzik eğitime daha çok yer ve önem vererek öğretmenleri müzik yönünden daha iyi yetiştirmeye ilişkin düzenleme ve etkinliklere hız verilmesidir. İkinci önemli çaba ise, yetenekli öğrencileri yurt dışına öğrenime göndererek müzik öğretmeni yetiştirme girişimidir. Fakat bu tek başına bir çözüm olmayıp çözümün yurt içinde araması gereği ortaya çıkmıştır. Bu yöndeki arayışların bir sonucu olarak mevcut öğretmen okullarının dışında ve yalnızca müzik öğretmeni yetiştiren bir öğretmen okulu açılmasının gerekli olduğu görüşü, Cumhuriyet’in kuruluşunu izleyen yıl içinde hızla belirginleşip benimsenmiş ve bu doğrultuda alınan kararlar hemen uygulamaya konulmuştur. (Uçan, 1997).

Ulu Önder Atatürk ulusal kültürümüzü çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmak için bireylerimizi ve ulusumuzu çağdaş yaşamın gerekleri doğrultusundaki işlevleri nedeniyle örgün genel müzik eğitime büyük önem vermiş ve bunun içinde asıl gerekli olan müzik öğretmeni yetiştirme işine ayrı bir önem ve öncelik vermiştir (Uçan, 1994).

Öğretmenlik en kutsal meslektir, çünkü malzemesi insandır. Bu nedenle eğitime dolayısıyla müzik eğitime gereken önemin verilmesinin ülkemizin geleceği açısından büyük yararları olacağı hiç şüphesiz bir gerçektir.

Türkiye’de müzik eğitiminin imparatorluk döneminin ilk evrelerine kadar uzanan bir geçmişi olmasına karşın Cumhuriyetin döneminin hemen başında Tevhidi Tedrisat Kanunu / Öğretim Birleştirme Yasası (1924) ile örgün eğitim kapsamında okul programında müzik dersleri yer almıştır. Bunun üzerine müzik öğretmeni yetiştirme işi, Musiki Muallim Mektebi / Müzik Öğretmen Okulu (1924)’na verilmiş ve bilimsel bir temele oturtulmuştur. Ortaokul ve liseler ile öğretmen okullarına müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla Eylül 1924’de Ankara’da Musiki Muallim Mektebi (Müzik öğretmen okulu) kurulması ve Kasım 1924’de öğretime başlamasıyla, Türk Müzik eğitimi sistemi, tarihinde ilk kez, amacı yalnızca müzik öğretmeni yetiştirmek olan bir eğitim kurumuna kavuşmuştur (Uçan, 1997).

1 Kasım 1924 yılında kurulan Musiki Muallim Mektebi ortaokul ve liselerde eğitim vermek için öğretmen yetiştirmeyi amaç edinmiştir. 4 yıllık eğitim veren Musiki Muallim Mektebinde ilk 3 yıl teorik son sene ise uygulamalı olarak devam etmiştir. 1931 yılında Musiki Muallim Mektebinin eğitim süresi yeni bir yönetmelikle 6 yıla çıkmıştır. İlk dört yıl genel öğretim, son iki yıl ise genel mesleki öğretim olarak ayrılmıştır.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar günümüze kadar geçirdiği süreçler içerisinde 4 ayrı sistem olarak ele alınabilir. Bunlar öncelikle Musiki Muallim Mektebi olmak üzere Eğitimi Enstitüleri, Yüksek Öğretmen Okulu ve Eğitim Fakültesi sırasıyla 4 ayrı sistemden oluşur. Bu 4 sistem dahilinde orta öğretime öğretmen yetiştiren bu kurumlar birçok değişime uğrayarak günümüze kadar gelmiş ve orta öğretime öğretmen yetiştirme politikaları değişime uğramıştır. Musiki Muallim Mektebi ile başlayan bu sistem Gazi Eğitim Enstitüsü ve Müzik Şubesi olan diğer enstitüleri içine almıştır. Yüksek Öğretmen Okulu üçüncü sistem olarak geçmektedir ve son sistem olan Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümleri, günümüzdeki adı ile Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı olarak günümüzde eğitim vermektedir. Bu dört sistemde amaçları, yapıları, eğitim programları, eğitim-öğretim kadrosu ve daha birçok açıdan farklılıklar göstermiş ama ortak amaçları çağdaş müzik öğretmeni yetiştirmek olup sorunların giderilmesinde olumlu katkıları olmuştur (Yayla, 2004).

Gazi Eğitim Enstitüsü ve Müzik Şubesi devam eden öğretmen yetiştirme sistemi 1930-1940 yılları arasında Türkiye'nin seçkin okulu haline gelmiştir. Bölümün başına Prof. Eduard Zuckmayer getirilmiştir.

Yüksek öğretmen okulları da öğretmen yetiştiren kurumlar arasındadır. Kaliteli eğitmen kadrosuyla özellikle 1930-1940 yılları arasında üniversitelerin birçok bölümüne sınavsız öğrenci alınırken, Yüksek Öğretmen Okulu sınavla öğrenci alan birkaç okul arasındadır.

Aynı zamanda köye öğretmen yetiştirilmesi de Cumhuriyetin öncelikli hedefleri arasında yer almıştır. Bu amaca yönelik olarak açılan “Köy Öğretmen Okulları”, “Köy Eğitmen Kursları” ile başlayan model arayışları, özgün yapısıyla “Köy Enstitüleri” modelini ortaya çıkarmıştır. Köy Enstitüleri ve bölge okullarına öğretmen ve müfettiş yetiştirmek üzere Hasanoğlan Köy Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Köy Enstitüsü adıyla açılan bu kurum 3 yıl süreli eğitim vermektedir (Akyüz, 1993). 1942-1943 yılında açılan bu kurumun amacı tarım, teknik gibi alanların yanı sıra güzel sanatlar alanında da köy enstitülerine öğretmen yetiştirmeyi amaç edinmiştir. Müzik Öğretmenleri de Güzel Sanatlar alanından mezun olup, kendi programlarında gördükleri alan dersleri dışında ortak görülen derslere de programda yer verilmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında bu uygulamaların zenginleştirilmesi yerine birçok kurumun kapatılmasıyla daha da yozlaştırılmış, 1954 yılında kapatılan köy enstitüleri ile öğretmen yetiştirmede ilk olumsuz adım atılmıştır. En sorunlu dönem olarak 1970’li yıllar göze çarpmaktadır. Henüz bir plan yapılmadan öğretmen okulların kapatılması, eğitim enstitülerindeki 3 yıllık eğitimin 3 aya indirilmesi “mektupla eğitimle öğretmen yetiştirme” gibi uygulamalar, öğretmen yetiştirilmesine olumsuz olarak yansımıştır. 1970 yıllarında yaşanan bu olumsuzluklardan sonra, 20 Temmuz 1982 yılında yürürlüğe giren 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile öğretmen yetiştiren tüm okullar Millî Eğitim Bakanlığından alınıp üniversitelere verilmiştir. Bu tarihten sonra öğretmen eğitimi görevi üniversitelere verilmiş ve Müzik Öğretmeni artık üniversitelerde yetiştirilmeye başlanmıştır.

Ülkemizde cumhuriyet reformları çerçevesinde kurumsallaşan müzik öğretmenliği eğitimi, üç çeyrek asrı aşan bir geçmişe sahiptir. 1924 yılında Musiki

Muallim Mektebi'nin açılışı ile varlık bulan bu öğrenim dalı, Ankara Devlet Konservatuvarı ve Gazi Eğitim Enstitüsü gibi kurumlarla birlikte daha da kökleşip gelişmiştir. Bu dönemde yerli ve yabancı birçok eğitimcinin görüşüne başvurulmuştur. P. Hindemith 'in (1895-1963) 1936'da yapmış olduğu müzik öğretmenliği eğitimi programı uzun yıllar kullanılmış zamanla çeşitli değişiklikler yapılsa da P. Hindemith' in yapmış olduğu program taslağının iskeleti korunmuştur. 1982 yılından itibaren müzik öğretmeni yetiştirme işi üniversitelere geçmesiyle birlikte bu süreç akademik bir boyut kazanmıştır (Hindemith, Oransay,1983).

Müzik öğretmeni eğitiminin üniversitelere geçişi ile bilim ve teknolojinin hızla gelişmesi insan gücüne ihtiyaç sebebiyle öğretmen yetiştirme sistemleri doğrudan etkilenmiş ve alternatif yaklaşımlar yeniden gündeme gelmiştir. Nitelikli öğretmen yetiştirme çabaları milli eğitim sistemini ihtiyaçları ve öğretmen yetiştirmedeki yenilikler eğitim fakültelerine yansımış ve lisans programları da yeniden düzenlenmiştir.

Müzik öğretmeni yetiştirme programlarının 1982'de üniversitelere aktarılmasından sonra bu programlar, 1983-1984, 1997-1998, 2006-2007 olmak üzere üç defa değiştirilmiştir.

Türkiye'de iyi ve yetenekli müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik çalışmalar, lisans programlarına yansımış ve programlarda sürekli bir değişiklik olmuştur. Yapılan değişiklikler kısaca aşağıda ele alınmıştır:

- 1983,1998 senelerinde alan bilgisi olarak çok ciddi değişikliklerin olmadığı, 2006 senesinde ise ders çeşitliliğinin arttığı göze çarpmaktadır. Özellikle 2006 senesinde yer alan piyano öğretimi ve bireysel çalgı ve öğretimi derslerinin programda yer alması öğrencileri öğretmenlik hayatına hazırlayan başlıca dersler arasında görülebilir.
- Programlarda genel kültür alanına bakıldığında Yabancı Dil, Atatürk İlke İnkılapları, Türkçe derslerine 1998 programıyla beraberde Bilgisayar dersi dâhil edilmiştir. Eğitim teknolojilerinin her geçen arttığı, sınıflarda akıllı tahta kullanımı ve daha birçok açıdan düşünüldüğünde öğretmenlerin bilgisayar kullanım becerilerine de sahip olmalarının önemli olduğu söylenebilir.

- Öğretmenlerin alan bilgisi, gelen kültürün yanında asıl önemli alandan bir tanesi de öğretmenlik bilgisidir. Programlara bakıldığında eğitim bilimleri derslerinin yer aldığı görülmektedir. Burada göze çarpan 1998 yılında okul deneyimi dersinin dâhil edilmesiyle öğrencilere okullarda uygulama yapma imkânı yaratmış olmasıdır. Bilindiği üzere öğretmenlikte deneyim önemlidir. Bu yüzden okul deneyimi derslerinin sayısının artırılması ile öğrencilerin eksiklerinin yerinde ve zamanında öğrenmeleri açısından faydalı olacağı söylenebilir. Ancak 2006- 2007 programında okul deneyimi derslerinin sayılarının azaltıldığı görülmüştür.
- 2006-2007 programında ayrıca Sınıf yönetimi ve Öğretim İlke ve Yöntemleri gibi derslerin de uygulama saatlerinin kaldırıldığı görülmektedir.

Musiki Muallim Mektebi'nden günümüze değin müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik programlar dikkatle incelendiğinde, tek tip müzik öğretmeni yetiştirme amacını taşıdıkları görülmektedir. Öngörülen modeller “Ana dal” veya “Bireysel Çalgı Eğitimi” derslerinin çeşitli çalgıları ve sesi içermesi nedeniyle her ne kadar çoklu bir yapıya sahip olduğu izlenimini verse de bu yapının gerektirdiği amaç, boyut, düzey ve nitelikleri kapsamadığından, tek tip öğretmen yetiştirme modeli görünümünü yansıtmaktadır (Çevik, 1999).

Müzik eğitimi bölümlerinde müzik öğretmeni yetiştirme hedefi tam olarak öne çıkamamıştır. Her zaman tartışma konusu olan lisans programının müzik öğretmeni mi yoksa sanatçı mı yetiştirdiği sıkça sorulan ve tartışılan bir konu olmuştur. Bu sebepten öğrencilerde hedef karmaşasının yaşandığı da bazı araştırmaların sonuçlarında ortaya çıkmıştır (Şentürk, 1994).

Eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirme esas amacını ihmal ederek ikinci plana itmeleri ve gittikçe ihtiyaç fazlası olan veya hiç talep olmayan alanlarda büyümeyi tercih etmeleri, ağırlıklı bir revizyon gerekçesidir. Programların mesleğe yeterince hazırlamadıkları ve öğrenimle meslek yaşamı arasında tutarsızlıkların olduğu gerçeği temel alınmaktadır (YÖK, 1998'a).

Yapılan inceleme ve araştırmalar, programların yapı, içerik ve uygulanmasında sorunlar olduğunu ortaya koymuştur. YÖK'ün öne sürdüğü gerekçeler öncelikle, standardizasyon sorunu, hedef karmaşası, metot alanının ihmali, pedagojik teori ve

uygulama dengesinin kurulamaması, kaynakların tutarsız ve kişisel kullanımı vb. noktalarda yoğunlaşmaktadır (YÖK, 1998'a).

Eğitim fakülteleri programlarındaki farklı uygulamaları ortadan kaldırmak ve bir standarda bağlamak üzere 1994–1997 yılları arasında YÖK/ Dünya Bankası iş birliği ile Milli Eğitimi Geliştirme Projesi çerçevesinde çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda oluşturulan programlar, hizmet öncesi öğretmen eğitimine işlerlik kazandırma amacına dayalı olarak tüm eğitim fakültelerinde 1998–1999 öğretim yılından itibaren teori artı uygulama bütünlüğü içinde fakat uygulamaya ağırlık verecek şekilde uygulanmaya başlanmıştır (Gürbütürk, 2000). Programda teorik derslerin yanı sıra okullarda uygulama çalışmalarına da ağırlık verilmesi benimsenmiş ve bu doğrultuda uygulama çalışmalarının süresi arttırılarak bölüm ya da anabilim dallarının niteliğine göre Okul Deneyimi I, Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması şeklinde düzenlemeler yapılmıştır (Gürbütürk, 2000).

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı ilgileri, tutumları ve mesleki yeterliliklere ne kadar sahip oldukları yetiştirilen öğretmen niteliğinde önemli bir yer tutmaktadır. Eğitim fakültelerinde kazanılan bu tutum ve yeterliliklerin eğitim fakültelerinin olanakları ile doğru orantılı olduğu ve eğitim fakültelerindeki öğretim elemanı sayısı, fiziki yapısı, ekonomik yapısı, vb. durumlarda öğretmen adaylarında mesleğe ilişkin olumlu tutumda olmalarına ve kendilerini mesleki olarak yeterli görmeleri konusunda önemli bir rol üstlenir (Çapri ve Çelikkaleli, 2008).

Öğretmen yetiştirme konusunda Cumhuriyet döneminde yapılan değişikliklere madde madde bakacak olursak:

1. İlk yıllarda sınırlı sayıda olan öğretmen kaynakları giderek çoğalmış ve çeşitlilik göstermeye başlamıştır.
2. Türkiye, öğretmen yetiştirme konusunda sürekli arayış içinde olmuştur.
3. Köy Enstitüleri bir dönem öğretmen yetiştirme konusunda etkin rol oynamıştır.
4. Öğretmen yetiştiren okullar, Cumhuriyetin ilk yıllarında yurdun belirli kentlerinde iken daha sonra yayılarak birçok yerde açılmıştır.
5. Öğretmen gereksinimi karşılanamadığı için sürekli bir çözüm yolu aranmıştır.

6. Öğretmen yetiştiren kurumların öğretim süreleri gün geçtikçe daha da uzatılmış ve 1739 sayılı yasa ile yükseköğrenim düzeyine çıkmıştır.

7. Öğretmen adaylarının her birinin genel kültür, alan bilgisi ve mesleki formasyon bakımından eşit bir şekilde yetiştirilmeleri Milli Eğitim Temel Kanunu ile yasal hale gelmiştir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, araştırma konusu ile ilgili bulunan çalışmalar ve sonuçlarına yer verilmiştir.

Çevik (2004), müzik öğretmeni yetiştirme programına ilişkin öğretmen, öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşlerini incelediği çalışmasında, öğretmenin sahip olması gereken yeterliklere ilişkin katılımcıların çoğunlukla programı kısmen yeterli ya da yetersiz gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Araştırmacı çalışması sonucunda, müzik eğitimi programının yeniden ele alınıp düzenlenmesini, öğretim kademelerine uygun öğretmen yetiştirilmesini, öğretim elemanı açığının nitelikli öğretim elemanları ile karşılanmasını önermiştir.

Kalyoncu (2005), eğitim fakültelerinde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının revizyon gerekçeleriyle tutarlılığı adlı çalışmasında, eğitim bilimleri derslerine gelen hocaların alan ile bağ kurabilecek bilgiye sahip olmaları gerektiğini, programdaki derslerin müzik pedagojisi perspektifiyle tanımlanması ve içeriklerinin de buna paralel olarak geliştirilmesi gerektiğini ayrıca okul deneyimi derslerinin zaman kaybı olarak algılanmaması için uzman rehberliğinde sürdürülmesi gerektiğini belirtmiştir.

Akgül (2006), Fakülte- okul işbirliği programının müzik öğretmeni adayları tarafından değerlendirilmesini konu alan araştırmasının sonucunda, öğretmen adaylarının çoğunluğunun okul deneyimi derslerinde yapılan etkinlikler sürecinde öğretim elemanları ile sağlıklı bir iletişim içinde oldukları, fakat öğretmenlik

uygulamasında ders planı, öğretim yöntem ve teknikleri, sınıf yönetimi ve anlattıkları derslerin değerlendirmesi konusunda öğretim elemanları ile yeterince tartışmadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adayları uygulama okulu öğretmenlerinin okul deneyimi etkinliklerinin yapılmasında ilgili tutum sergilediklerini fakat sınıf dışı etkinliklerde (İstiklal Marşı, törenler, toplantılar) kendilerine rehberlik etmediği, yeterli sayıda sınıf gözlemleyemedikleri yönünde görüş bildirmişlerdir. Akgül; öğretim elemanlarına düşen öğrenci sayısının azaltılarak öğrencilerin daha fazla ders anlatmasının sağlanması gerektiğine yönelik önerilerde bulunmuştur.

Bilgin (2006), müzik eğitiminde kullanılan şarkıların müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi adlı çalışmasında Türkiye şartları göz önünde bulundurup yetiştirilen müzik öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğinin temel ihtiyaçları daha gerçekçi bir şekilde ele alınıp, okul şarkılarının piyano ile eşliklenmesi konusunda bilgilendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Kılbaş (2007), Türkiye ile Avrupa birliği ülkelerinde müzik öğretmeni yetiştirme programlarını karşılaştırdığı araştırma sonucunda, Türkiye’de farklı okul tipleri için (okul öncesi, ilkokul, orta öğretim) uzmanlaşmış müzik öğretmeni yetiştirme işine programlarda yer verilmesi gerektiğini ayrıca öğretmenlik meslek derslerine giren hocaların müzik dersleriyle bağ kurulabilecek şekilde donanımlı yetişmelerine imkan sağlanması ve bu alanda uzmanlaşmış kişiler tarafından derslerin işlenmesi gerektiğini belirtmiştir.

Köz (2007), ilköğretim ikinci kademedeki görev yapan, bireysel çalgı eğitimi (gitar) alanı mezunu, müzik öğretmenlerinin okul şarkılarına eşlik etmede karşılaştıkları problemler ve çözüm önerileri adlı çalışmasında öğretim elemanlarının tamamı bireysel çalgı eğitimi ders saatinin öğretmen adayının mesleki gelişimi açısından yetersiz olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının hepsi öğretmen adaylarının okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapma yeteneklerini geliştirebilecekleri bir ders içeriğinin olmadığını ve yeterli çalışmalar yapılmadığını belirtmişlerdir.

Küçükahmet (2007); Berki, Karakelle (2009), çalışmalarında genel olarak sanat alanında Güzel Sanatlar Fakültelerinde öğretmen eğitimi bakışında değişmeler olduğunu, fakat alan derslerinin, genel kültür ve formasyon derslerinin önüne geçmesi

ve bu derslerin alan derslerinden daha az önemliymiş gibi algılanması sorununa hala net bir çözüm bulunamamıştır. Ayrıca diğer ülkelerin lisans programlarının karşılaştırılmasında Türkiye’de tek tip müzik öğretmeni yetiştirildiği savunulmuştur.

Çelik (2009), müzik öğretmenliği programında okuyan öğrencilerin heyecan ve kaygılarını incelediği çalışmasının sonucunda, öğretmen adaylarının hedef karmaşası yaşadığı, bu konuda onlara özellikle alan çalgısı hocaları tarafından yapılacak danışmanlığının önemli olduğunu, ayrıca, müzik eğitimi programlarının genel olarak öğretmen adayları üzerinde olumlu bir etki bırakmadığı bu nedenle programın yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca araştırmacı özellikle son sınıf öğrencilerinin daha yoğun biçimde öğretmenlik mesleğine yönelik dersler almasını ve öğretim elemanları tarafından mesleğe hazırlanma açısından cesaretlendirmesi ve özgüven aşılması gerekli olduğunu önermiştir.

Öztürk (2011), müzik öğretmenliği programında alınan piyano eğitiminin müzik öğretmenin mesleki yaşamına katkısını incelediği araştırmasında müzik öğretmenliği programında görülen piyano eğitimi ders içeriğinin okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim ders programıyla uyumlu olmadığını sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Armoni-Kontrpuan-Eşlik derslerini eşlik yapma becerilerini geliştirme açısından yetersiz bulup bu derslerin süre ve içerik bakımından yetersiz buldukları sonucuna ulaşmıştır.

Eldemir (2011), güzel sanatlar eğitimi bölümü öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasının sonucunda hem müzik hem de resim eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile ilgili kazanımların yeterince gerçekleşmediğini düşündükleri sonucuna ulaşmıştır. Eldemir araştırma sonucunda, yoğun alan bilgisi derslerinin olmasının öğrenciyi hedefinden uzaklaştırıp farklı noktalara taşıdığını vurgulamıştır.

Nartgün ve Özen (2011), çalışmasında farklı sosyo-ekonomik ve kültürel çevreden gelen müzik öğretmenliği öğrencilerinin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin alan derslerinde kendilerini pedagojik formasyon derslerine kıyasla daha başarılı bulduklarını buna

gerekçe olarak da alan derslerini daha severek yapmalarını ve müzik konusunda daha donanımlı olmayı daha çok önemsedikleri görülmüştür.

Gün Duru ve Köse (2012), çalışmalarında Türkiye, Finlandiya, Danimarka ve Amerika (Texas) olmak üzere dört farklı ülkedeki müzik öğretmeni yetiştiren programları “yetiştirilen müzik öğretmeni çeşitliliği” açısından incelemiştir. Araştırma sonucunda, Türkiye’de bütün eğitim kademelerinde hizmet vermek üzere tek tip müzik öğretmeni yetiştirildiği görülmüştür. Farklı ülkelere bakıldığında, Avusturya’da vokal ağırlıklı müzik öğretmeni ve enstrüman ağırlıklı müzik öğretmeni olmak üzere iki farklı tip müzik öğretmeni yetiştirildiği, Finlandiya’da tüm eğitim kademelerinde hizmet veren öğretmenlerin yanı sıra ayrıca okulöncesi müzik öğretmenliği için ayrı bölümlerin olduğu, Amerika’nın Texas eyaletinde ise grup müziği, koro, orkestra ve piyano temel alanlarına yönelik dört farklı tip müzik öğretmeni yetiştirildiği görülmüştür.

Atik Kara (2012), öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğretmen adaylarına öğrenme ve öğretme sürecine ilişkin yeterlikleri kazandırması yönünden değerlendirilmesi adlı çalışmasında öğretmenlik meslek derslerinin uygulama eksikliklerinin olduğunu ve uygulamaya yönelik etkinliklere yer verilmemesinden dolayı kalıcı öğrenmelerin olmadığını belirtmiştir.

Atav ve Sönmez (2013), öğretmen adaylarının lisans eğitiminde aldıkları eğitim bilimleri derslerini yeterli bulmayıp ayrıca KPSS’ye yönelik bulmadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca **Akpınar ve Özer (2004)**, lisans eğitiminde alınan öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin yeterliği ile ilgili öğrenci görüşlerini aldıkları çalışmada öğretim elemanlarının farklı yöntem ve teknikler kullanmadıkları, ders içeriğinin bölümün özelliklerine göre zenginleştirilmesi gerekliliği ve araç gereç zenginliği ile daha donanımlı ortamlar hazırlanması gerektiğini belirtmişlerdir. **Bulca, Saçlı, Kangalgil ve Demirhan (2012)**, beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen yetiştirme programına ilişkin görüşlerini aldıkları çalışmada öğretmenlik meslek derslerinin kuramsal olarak yeterli olmadığını, uygulamaya nasıl aktarılacağı noktasında eksikliklerin olduğunu ve bundan dolayı ders içeriklerinin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Gün Duru ve Karakelle (2013), yaptıkları çalışmada Türkiye ve Avusturya'daki müzik öğretmeni yetiştirme programlarını karşılaştırmışlardır. Avusturya'da programlar üniversiteden üniversiteye değiştiği için tek bir program karşılaştırmaya alınmıştır. Araştırma sonucunda, Avusturya'da pedagoji derslerinin tüm derslerin üçte birini oluşturduğu görülmüştür. Türkiye'de ise bu oran %14,6'dır. Müzik alanı performans dersleri dikkate alındığında yine benzer bir durum ortaya çıkmıştır. Avusturya'da müzik alanı performans derslerinin programda Türkiye'den daha yoğun yer tuttuğu özellikle bireysel çalgı dersine 15 kredi ile yoğun yer verildiği görülmüştür. Bir diğer farklılık ise “diğer dersler” başlığı altında görülmüştür. Türkiye'de Türkçe, İngilizce Bilgisayar I-II gibi derslerden oluşan genel kültür dersleri tüm derslerin %14'ünü oluştururken Avusturya'da bu kapsamda ele alınabilecek “Güzel konuşma eğitimi” ve “Davranış eğitimi” olmak üzere iki ders bulunmaktadır ve bu derslerin programda tüm dersler içindeki oranı %1,6'dır.

Jelen (2013), güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrencilerin piyano eğitimine daha erken yaşta başlamış olmalarına rağmen eser seviyesi, teknik ve müzikal altyapı eksikliklerinin yeterli seviyede olmadığını ve bu durumun güzel sanatlar lisesindeki eğitimcilerin yeterli donanıma sahip olmadığına bağlamış ve güzel sanatlar liselerinin nitelik açısından sorunlar yaşadığını belirtmiştir. Ayrıca Jelen (2013), üniversitelerdeki fiziki koşulların (çalışma odalarının karanlık, bakımsız olması, piyano akortlarındaki sorunlar, ışık düzeni ve ses yalıtımı) yetersiz olduğunu belirtmiştir. Jelen (2013), piyano ders eğitimi programında değişiklikler olması gerektiğini, özellikle öğrencilerin doğaçlama okul parçalarına ve marşlara eşlik yapip söyleme becerilerinin geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Piyano eğitiminin müzik öğretmenin kullanabileceği beceriler kazandırmadığı sonucuna ulaşmıştır.

İzgi Topalak, Yapıcı (2013), güzel sanatlar lisesi müzik öğretiminde karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri açısından değerlendirildiği çalışmada öğretmenlerin öğrencilerle birebir çalışma imkanlarının olmadığını ve temel bilgi ve becerileri kazanabilmeleri için öğrenci sayısının azaltılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Küçükosmanoğlu (2013), öğrencilerin bireysel çalgı dersi çalışma durumları hakkındaki görüşlerini aldığı çalışmasının sonucunda bireysel çalgı ders saatinin

yeterli olmadığını belirtmiştir. Bireysel çalgının istenilen düzeyde öğrenilebilmesi ve öğrencinin çalgılarına karşı motivasyonlarının artması için ders saatinin artırılması gerektiğini belirtmiştir.

Piji Küçük (2014), müzik öğretmenliği lisans programındaki eşlik çalma dersinin haftalık ders sayısının artırılmasını ve eşlik dersinin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersleriyle birlikte işlenip dersin içeriğini desteleyecek programlara yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

İncik ve Akay (2014), tarafından yapılan araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılında, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği 4. sınıflarında öğrenim gören 305 öğrenci ile Fizik, Kimya, Biyoloji, Tarih, Felsefe, Türk Dili ve Edebiyatı, İngilizce ve Güzel sanatlar bölümlerinden mezun, Mersin Üniversitesi pedagojik formasyon programında öğrenim gören 195 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılara 31 sorudan oluşan 5’li likert tipi açık uçlu sorular sorulmuş ve araştırma sonucunda eğitim fakültelerinde en önemli sorunun uygulama eksikliği olduğunu belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda araştırmacılar eğitim fakültelerinin daha fazla uygulamaya yer vermeleri ve staj derslerinin 2. Sınıfta başlaması, ayrıca teorik derslerin sayısının azaltılıp uygulamaya daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini önermişlerdir.

Kısa (2014), Aday Öğretmenler Yeni Nesil Öğrencileri Eğitmeye Hazırlar Mı? çalışmasında öğretmen adaylarının öğrencilerin beklentilerini karşılama noktasında “biraz hazır” hissediyor sonucundan dolayı araştırmacı özellikle lisans programının içeriğinde değişiklikler olması gerekliliğini ve uygulama imkanlarının artırılması gerektiğini önermiştir.

Ateş ve Burgaz (2014), Türkiye, ABD ve Finlandiya Öğretmen Yetiştirme Sistemlerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri ve Türkiye’deki Sistemin Geliştirilmesine İlişkin Öneriler adlı çalışmasında öğretmen adayları, eğitim fakültesine öğretmen alımında sınavın yeterli olmadığını öğrencilerin mülakata tabi tutulmaları ayrıca lise referansları ve tutum testleri ile seçilmesi gerektiği görüşünde

birleşmişlerdir. Ayrıca eğitimi süresinin uzatılıp yüksek lisans eğitimini de kapsayacak şekilde uzatılması gerektiği üzerine görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adayları okul deneyimi dersinin yetersiz olduğunu lisans programında daha erken dönemlerde başlaması gerektiğini belirtmişlerdir.

Ekinci ve Tican, Başaran (2014), Okul Deneyimi Dersinin Öğrencilerin Öğretmenlik Algılarına Etkisi çalışmasında uygulama yapılan okulların ve bu okullardaki öğretmenlerin özenle seçilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Aday öğretmenlerin gittikleri okullarda, nitelikli öğretmenlerin ve verimli öğretilme öğrenme ortamlarının olması öğretmenlik algısını daha olumlu yönde etkileyeceğini belirtmişlerdir.

Tekmen ve Kalelioğlu (2014), öğretmen adaylarının aldıkları eğitimi kalitesi ile ilgili yapmış oldukları çalışmaya farklı eğitim fakültesi öğrencilerinden 21 öğrencinin görüşü alınmış ve çalışma sonucunda öğrencilerin en fazla vurguladıkları nokta, kaliteli bir eğitimin sağlanabilmesi kaliteli öğretim elemanlarıyla olabileceğini ve bölümlerdeki sıkıntıların daha çok öğretim elemanlarının ders planlamada ve uygulamada eksiklerinin olduğu belirtmişlerdir. Öğrencilerin değindiği bir diğer nokta ise öğretimin kalitesini artırabilmek için farklı yöntem ve tekniklerin kullanımı gerekliliğini vurgulamışlardır.

Kalender (2015), 2007 YÖK müzik öğretmenliği lisans programı bireysel çalgı (keman) dersi içeriklerinin öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi adlı çalışmasında, programın öngördüğü yeterlilikleri sağlaması açısından öğretim elemanlarının %58,8'i ana çalgı dersinin ders saatinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Kızılet (2018) müzik öğretmenliği anabilim dallarındaki “eşlik çalma” dersine yönelik öğrencilerin tutumları ve dersi veren öğretim elemanlarının görüşleri incelediği çalışmasında, öğretim görevlilerinin bu derse lisans programında daha fazla yer verilmesi gerektiğini, 1 dönem görülen dersin yetersiz olduğunu uygulamaya daha fazla zaman ayrılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Özdemir (2018), çalışmasında müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano ve eşikleme becerilerinin kazandırılmasında karşılaşılan problemleri incelemiştir.

Araştırmasında 2005-2015 yılları arasında ulusal hakemli dergilerde yayınlanmış ya da sempozyum veya kongrelerde tam metin olarak sunulmuş piyano ve eşlik yapabilme becerisine yönelik 17 araştırma bulgusu incelenmiştir. Araştırma sonucunda, piyano ve eşlik becerisinin kazandırılmasında öğrenci ve öğretim elemanından ve programdan olmak üzere iki temel alanda sorunla karşılaşıldığı görülmüştür. İncelenen araştırmalarda ele alınan sorunlar şu şekilde özetlenebilir; eşlik derslerinin YÖK ders tanımında “eğitim müziği örnekleri, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme-öğretme tekniklerini kapsar” şeklinde ifade edilmesine rağmen derslerin bu kapsamda işlenmemesi, eşlik dersinin içeriğinin uygulamadan çok teorik ağırlıklı olarak verilmesi ve piyano derslerinin ise daha çok teknik ve performans becerilerini geliştirmeye yönelik olarak verilmesi ancak asıl olarak bu derslerde okul şarkıları ve marşlara ağırlık verilmesi gerektiğidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, çalışma grubu, geçerlilik ve güvenilirlik, veri toplama araçları ve veri analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada müzik öğretmenliği lisans programının öğretmen yetiştirmedeki yeterliğine ilişkin derinlemesine bilgi almak amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Örneklem grubunun genellikle küçük olarak tutulduğu nitel araştırmalar zengin ve kapsamlı bilgi toplamak için kullanılır (Bryman, 2004; Cohen, Manion ve Morrison, 2007; Lichtman, 2012). Ayrıca Creswell'e (2008, 2011) göre nitel araştırma yöntemi bir ana olgu üzerine odaklanmakta ve katılımcıların görüşleri üzerine temellendirilmektedir.

Nitel araştırma, sosyal olgu ve olayları, doğal ortamlarında olduğu gibi anlamamızı ve açıklamamızı sağlayan, pek çok araştırma yöntemine sahip şemsiye bir kavramdır (Merriam, 1998, s.5). Yıldırım ve Şimşek'e göre (2006, s.39) nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Ekiz (2003) araştırmalarda nitel araştırma yönteminin tercih edilme gerekçeleri şöyle sıralamıştır; (1) Üzerinde araştırma yapılan kişilerin sahip oldukları deneyimlerden doğan anlamları sistematik olarak inceleyebilme, (2) Duygu, düşünce süreçleri ve hisleri daha iyi anlayabilme, (3) Bulgulardan elde edilebilecek kuramların gerçeği daha iyi yansıtabilme.

Bu çalışmada da Türkiye'deki Müzik öğretmen yetiştirme lisans programlarının verimliliğini incelemek üzere, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi görev yapan müzik öğretmenliği ana bilim dalı öğretim üyelerinin, müzik öğretmenlerinin ve lisans programına devam eden dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşlerine başvurularak

tümevarımsal bir yöntemle incelemesinin uygun olduğuna karar verilmiş ve görüşme tekniği kullanılarak çalışma yapılandırılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcıları belirlenirken konuya ilişkin farklı bakış açılarının incelenebilmesi amacıyla maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemiyle amaç görel olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini en üst düzeyde sağlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu amaçla probleme taraf olduğu düşünülen eğitim fakültesi öğretim üyeleri, müzik öğretmenleri ve müzik eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencileri araştırmaya dâhil edilmiştir.

Araştırmaya katılacak öğretmenlerin belirlenmesinde farklı cinsiyet ve kıdeme sahip ayrıca farklı özelliklere sahip okullarda çalışan, örneğin güzel sanatlar lisesi, farklı sosyo-ekonomik düzeylere sahip okullar vb. öğretmenler tercih edilmeye çalışılmıştır. Böylece farklı deneyimlere sahip 7 farklı öğretmenden elde edilen veriler araştırmaya dâhil edilmek istenmiştir.

Müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin seçiminde ise öğrencilerin son sınıf öğrencisi olması tercih edilmiştir. Burada amaç öğrencilerin programın büyük bölümünü tamamlamış olması dolayısı ile programın tamamı ile ilgili görüş bildirebilecek olmalarıdır. Ayrıca 4. Sınıf öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında yaptıkları uygulamalarda öğretmenlik deneyimini yaşayarak hem eksikliklerini hem de buna dayalı olarak programı daha iyi değerlendirebilecekleri düşünülmüştür. Toplamda 7 farklı öğrencinin görüşü alınmıştır.

Son olarak Eğitim Fakültesi öğretim üyeleri de araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen öğretim üyelerinin müzik eğitimi alanında farklı uzmanlık alanlarına sahip bireylerden tercih edilmesine dikkat edilmiştir. Böylece hem özelden müzik eğitimi hem de genel olarak öğretmen yetiştirme ile ilgili öğretim üyelerinin görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Toplamda 5 farklı öğretim üyesinin görüşleri alınmıştır.

3.3. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik nicel araştırmalardan farklı bir bakış açısına sahiptir. Nicel araştırmalarda araştırmacı bütün prosedürleri harfiyen yerine getirdiğine ilişkin okuyucuyu ikna etmeye çalışır. Nitel araştırmalar da ise araştırmacı elde ettiği sonuçların makul ve mantıklı olduğu noktasında okuyucuyu ikna etmeye çalışır (Merriam, 2013, s. 200). Bu nedenle nitel araştırmalarda nicel araştırmalardan farklı yöntemlerle geçerlik ve güvenirlik sağlanmaya çalışılır.

Bu araştırmada geçerlik ve güvenirliği sağlamak amacıyla, çeşitleme, kodlama tutarlığı, uzman görüşü, yöntemleri kullanılmıştır. Bu yöntemlere ilişkin bilgi ve bu araştırma kapsamında nasıl kullanıldığına ilişkin bilgi aşağıda verilmiştir.

Çeřitleme, nitel araştırmalarda çeşitleme üç farklı şekilde yapılabilir (Yıldırım ve şimşek, 2006). Araştırmacı aynı araştırma sürecinde birden fazla veri toplama aracı kullanarak veri toplama araçlarını çeşitleyebilir, araştırma sürecine birden fazla araştırmacıyı dâhil edebilir ya da veri kaynaklarını çeşitleyebilir. Bu araştırma kapsamında öğretmen yetiştirme programlarına ilişkin hem öğrenci hem öğretmen hem de eğitim fakóltesi öğretim üyelerinden yararlanılmış, bu şekilde veri kaynağı çeşitlemesi gerçekteştirilmiştir.

Kodlama tutarlığı, farklı araştırmacıların yaptıkları kodlamaların birbirlerine benzerlik oranıdır. Bu araştırmada kodlama tutarlığını hesaplayabilmek amacıyla 3 farklı görüşme metni araştırmacı dışında bir başka kişi tarafından daha kodlanmış her iki kişinin yaptığı kodlamalardan ortak ve ortak olmayan kodlar belirlenmiş ve Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği formül ($\Delta = C/(C + d) \times 100$) dikkate alınarak kodlayıcılar arası görüş birliği hesaplanmıştır. İki farklı kodlayıcı tarafından toplamda 44 kod belirlenmiş bunlardan 36'sında görüş birliği olduğu görülmüştür. Buna dayalı olarak yapılan hesaplama sonucunda kodlama tutarlığı %81 olarak bulunmuştur. Kodlayıcılar arasındaki tutarlığın en az %80 olması beklenmektedir (Baltacı, 2017).

Son olarak araştırmanın tüm süreçlerinde; örneklemin belirlenmesi, görüşme sorularının hazırlanması, görüşmelerin yapılması ve verilerin analizi, uzman görüşü alınmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan görüşme metodu, insanların neyi ve neden düşündüklerini, duygu, tutum ve hislerinin neler olduğunu, davranışlarını yönlendiren faktörleri ortaya çıkaran bir veri toplama aracıdır (Ekiz, 2003).

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Görüşmelerde temel amaç katılımcıların zihinlerindeki ortaya çıkarmaktır, bireylerin zihinlerinde neler olduğunu öğrenebilmek içinse onlara sorular sormamız gerekir (Merriam, 1998, s.72).

Bu araştırmada görüşme tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme yapılandırılmış görüşmelerin sağladığı sabit cevaplama avantajını sağlar aynı zamanda da yapılandırılmamış görüşmelerin esnekliğini de taşır böylece araştırmacı yaptığı görüşme esnasında verilen cevaplara göre ek sorular sorma şansına sahip olur (Büyüköztürk ve vd., 2008, s. 234).

Görüşme sorularının oluşturulması sürecinde öncelikle daha önceki yıllarda konu ile ilgili yapılmış araştırmalar incelenmiş ve üç farklı katılımcı grubu, öğrenciler, öğretmenler ve öğretim üyeleri için ayrı ayrı olmak üzere taslak görüşme soruları hazırlanmıştır. Hazırlanan bu sorular 2 farklı alan uzmanına gösterilerek görüşleri alınmış, alınan görüşler doğrultusunda sorulara son hali verilmiştir. Araştırmada kullanılan görüşme soruları Ek 1’de verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. İçerik analizi sözsözsel, yazılı ve diğer materyallerin nesnel ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır. Cohen, Manion ve Morrison (2007)’a göre içerik analizi, eldeki yazılı bilgilerin temel içeriklerinin ve içerdikleri mesajların özetlenmesi ve belirtilmesi işlemi olarak da tanımlanmaktadır.

Veri analizi sürecinde öncelikle yapılan bütün görüşme kayıtları dinlenerek bilgisayar ortamında yazılı hale getirilmiştir. Yazılı hale getirilen veriler öncelikle her biri kendi içinde anlam bütünlüğüne sahip cümle ve/veya paragraflara ayrılmış

katılımcıları betimleyici demografik özellikleri de içerecek şekilde Excel'e aktarılmış ve araştırma soruları da dikkate alınarak kodlar oluşturulmuştur. Aşağıda veri setinden bir örnek görülebilir.

1	GÖREV	CİNSİYET	KIDEM	YAŞ	OKUDUĞU LİSE	İÇERİK	TEMA	KOD
179	ÖĞR-1	Erkek	11	37	Konya İmamHati p Lisesi	Eğitim bilimleri teorik kaldı hiç faydası olmadı. yani kuramları okuduk çok dolaylı faydası vardır mutlaka ama direk faydası olsun diye konulmuş bir dersler bunlar ama sınıf yönetimi öğrenciyle iletişim kurma diyalok dersi aktarma bence bana hiç faydası olmadı.	Eğitim bilimleri	derslerin verilşi

Bütün görüşme verileri için kodlar belirlendikten sonra her bir kod kendi içinde yeniden ele alınmış ve kodlar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar dikkate alınarak ortak temalar altında toplanmıştır. Verilerin raporlaştırılmasında her bir kod ve temanın katılımcılar tarafından kaç kez dile getirildiği bulgular bölümünde yer alan şekiller üzerinde belirtilmiştir.

Bulgular bölümünde katılımcılarla yapılan görüşmelere ait ham verilerde verilmiştir. Bu ham verilerin hangi katılımcıya ait olduğunu belirtilebilmesi için her bir katılımcıya ait bir kod oluşturulmuştur. Bu kodlarda kullanılan kısaltmalar şöyledir; Ö= Öğrenci, ÖÜ= Öğretim üyesi, ÖĞR=Öğretmen, E=Erkek, K=Kadın. Bunlara ek olarak öğretmen ve öğretim üyelerinin kıdemleri, öğrencilerin ise yaşları sayısal olarak verilmiştir. Örnek kodlama şu şekildedir; ÖĞR2-E-11. Kısaltmaların açıklamaları tabloda yer almaktadır.

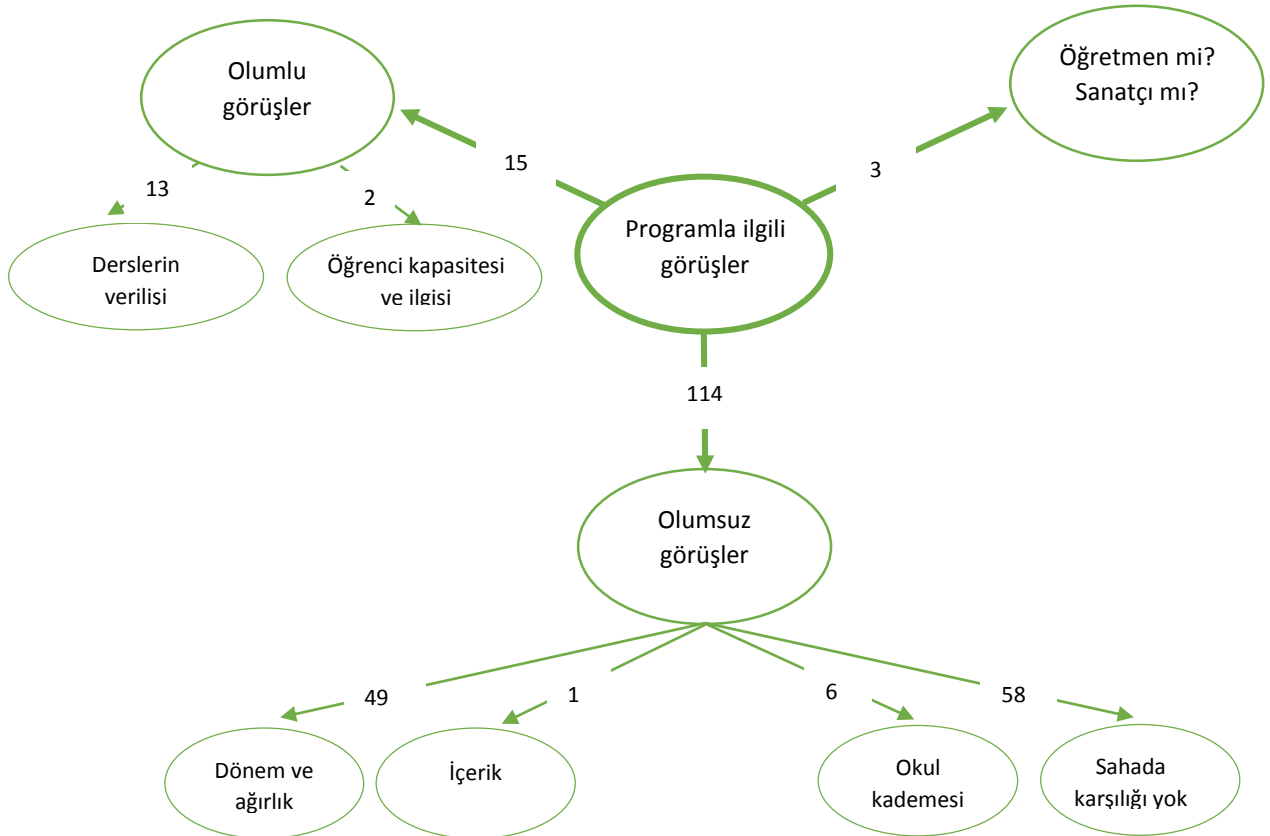
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde görüşme verilerinin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır. Bulguların düzenlenmesinde araştırmanın alt problemleri dikkate alınmıştır. Araştırmanın alt problemlerinde ve görüşme sorularında yer almamasına rağmen öğretim üyeleri ile yapılan görüşmelerde “öğrencilerin seçimi ve yeterliği” konusu sıklıkla gündeme gelmiştir. Bu nedenle son olarak bu başlığa da yer verilmiştir.

4.1. Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programı ile İlgili Genel Görüşleri Nelerdir?

Katılımcılara müzik öğretmenliği lisans programı ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Şekil 1’de katılımcıların görüşlerinin dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 1. Genel görüşler

Katılımcıların programla ilgili görüşleri üç farklı tema altında toplanmıştır. Katılımcıların büyük bölümü programla ilgili olumsuz görüş bildirmişlerdir. Programın yeterli olduğu noktasında çok az görüş bulunmaktadır. Ayrıca, müzik öğretmenliği programının temel amacı ile ilgili de çelişkilerin olduğu belirtilmiştir, bu çelişkiler müzik öğretmenliği programının sanatçı mı? öğretmen mi? yetiştirmeyi amaçladığı sorusu üzerine odaklanmıştır.

Müzik öğretmenliği programı ile ilgili olumlu görüş bildiren katılımcılar programın yeterli olduğunu, uygun dersleri içerdiğini ancak öğrencilerin yetişmesi ile ilgili sorunların öncelikle derslerin verilmiş şekline kaynaklandığını, derslerin çoğunlukla teorik olarak işlenmesinin öğrencilere uygulama becerisi kazandırma noktasındaki yetersizliğe neden olduğu belirtilmiş bir diğer etkenin ise öğrencilerin kapasite ve ilgisizliği olduğunu belirtmişlerdir.

Aslında dersler güzelde işleniş sıkıntılı. Aslında müzik biçimleri müzik tarihi bunlar da çok güzel dersler ama dersi olmayan kişilere dersler veriliyor. Oyun dans müzik dersi bu ders çok güzel ama bu ders yapılmıyor. Hoca ne biliyorsa o yapıyor. İçeriğin doldurulması lazım. Üniversiteye hoca alınırken hocalar özellikli alınmalı donanımlı olmalı. (ÖÜ1-K-26)

Birde işin mutfağını çok bilmiyoruz. Biz burada teorik çalışıyoruz öğrettiğimiz her şey teoride kalıyor. Bunu uygulamaya çevirmek için iş birliği çok önemli. Dün sınıfa ilkokuldan öğrenciler geldi ve şarkı öğretmeye çalıştık. Başarısızlıkla sonuçlandı. Yani öğrencilerimiz bir çocuğa nasıl davranılır son sene öğrenmemesi lazım. Uygulama derslerimiz çok sonlarda kalıyor. Bu büyük bir sıkıntı. Yani KPSS mi çalışacak uygulamaya mı gidecek okul mu bitirecek onun endişesi içinde aslında gerçekten öğretmenlik mesleğini deneyimleyemiyor. Uygulamanın daha ilk yıllardan itibaren farklı bir konsepte tekrar başlaması lazım. İşte öğrencilerin buraya davet edilmesi farklı okullardan öğrencilerin sınıflara getirilmesi mesela işitme eğitimi öğrenci ile beraber yapması ya da makam anlatacak Türk Müziği sınıfında makam anlatılması ben özel öğretim dersinde orff yaklaşımını o çocuklarla beraber yapmalıyım ki beni izlesinler öğrensinler. (ÖÜ2-K-11)

Yeterli yetiştiremiyorsak bu birazda kişisel beceri veya beceriksizliklerden kaynaklandığını düşünüyorum. Bunun göreceli olduğunu kişiye göre değiştiğini düşünüyorum. Burada verilen enstrüman dersleri öğrencilerimiz kapasiteleri varsa öğretmenliğe yetecek kadar öğrendiklerini düşünüyorum. Ama şu anki genel durumu soracak olursan seviyemiz düşük gibi. Program açısından yeterli olabilir o programı iyi değerlendirecek kapasitede öğrenci de yetişiyordur. Ama program yeterli olmasına rağmen öğrencilerin genel kapasiteleri kendilerini geliştirebilme altyapıları buraya girdiklerindeki hazırbulunmuşlukları ya da bizim verdiğimiz eğitimdeki hatalardan oluşan bir durum sonucunda çok da yeterli bir öğretmen yetiştirdiğimizi düşünmüyorum demek istediğim bu göreceli bazı öğrenciler çok meraklı öğrenmek istiyor müzik öğretmenliğine karşı özel bir merakı var. İyi bir öğretmen olacağım diye 1. Plana bunu koymuş. Onlar eminim birkaç yıl sonra iyi bir müzik öğretmeni olacaklar. Ama bazıları öyle değil. Yani kendi kapasitelerinden dolayı doğan problemler nedeni ile ister uygulamalarda olsun ister müzik öğretmenliğini kavramada olsun biraz yetersiz gördüğüm gerçek. Aslında program öğretmen yetiştiriyor fakat biraz da öğrenci kendisini artı geliştirmesi gerekiyor? (ÖÜ3-E-43)

Bu görüşleri dile getiren öğretim üyelerinden biri sorunun çözümünü sağlamak için öneri olarak öğrenciye uygun programlar uygulanabileceğini ve bu durumda öğrencinin eksiklerini kapatabileceğini söylemiştir.

Öğrencilerin özel becerisine göre imkân tanıyan eğitim yönelesi olsa keşke bazı öğrenciler bazı derslerde kötü hemen ona zayıf olduğu alanda ek dersler seçmeli ders takviyesiyle zayıf olduğu derslere daha önem vererek hiç olmazsa kötü yetişmekten çıkıp kendilerine yetecek kadar daha iyi bir eğitime ulaşmaları sağlanabilir. Kişiye özgü programlar yapılabilsen. Basma kalıp bir program her öğrenciye uygulanıyor. (ÖÜ3-E-43)

Derslerin verililişinin yanı sıra bir öğretim üyesi hem ders içeriğine hem de var olan fiziksel olanaklara yönelik de eleştiride bulunmuştur.

Bilgisayar eğitimi diyor içeriği değiştirmek lazım. Aslında teknolojiden bende yeterli değilim burada öğretmen yetiştiren hocalarında teknoloji deneyimi olması lazım.

Mikrofon giriş çıkışları öğrenmesi lazım. Yani ben kendi çabamla öğrendim ama müzik eğitim programlarının bunu desteklemesi lazım. Teknolojiye yakın olması lazım.... Bir de burada mekanlara sınıflarımızda çok önemli şartlarımız çok kötü piyano odaları karanlık orada kim çalışabilir. Çağı yakalamamız lazım. Teknolojik sınıflarımız yok. Yani bunların hepsi aslında sıkıntı. Daha zengin ortamlarımız olsa öğrencinin bakış açısında değişir. (ÖÜ2-K-11)

Müzik öğretmenliği lisans programıyla ilgili diğer tema verilen lisans eğitiminin amacının öğretmen mi? sanatçı mı? yetiştirmesi gerektiği üzerine odaklanmıştır. Bu noktada farklı görüşler olduğu görülmüştür. Bir öğretim üyesi verilen eğitimin amacının öğretmen yetiştirmek olduğunu ve olması gerektiğini ancak sanatçı yetiştirme ya da olma isteğinin baskın olduğunu belirtmiştir.

Bu program müzik öğretmeni yetiştirme programı ben daha çok kişilerin algısıyla ilgili bir şey söyleyeceğim. Ana çalışığı diye bir şey var. Benim hep öğrencilerime veya toplantılarda söylediğim bir şey var bizim aslında ana çalgımız müzik öğretmeni. Şunu demeye getiriyorum. Müzik öğretmeni boyutu zaman zaman göz ardı ediliyor. Bu kişilerin algısıyla da alakalı olabilir. Belki program düzgündür okunda bu cümlem onunla alakalı değil fakat kişiler de böyle bir algı var. İyi piyano çalmak iyi enstrüman çalmak sahneye çıkıp iyi şarkı söylemek daha önde gibi. Bu benim hoşuma gitmeyen bir durum. Müzik öğretmeni diye büyük bir meslek var aslında. Bunun boyutları var iyi müzik öğretmeni olmak kolay bir şey değil. Ben bunu hiç küçümseyen biri olmadım çünkü 13 yıl kadar tecrübem var. Benim dönemim çok daha iyi bir müzik öğretmeni olmaya endekslı bir eğitim aldığımızı düşünüyorum. Ama şimdiki gençler mesela bizim öğrenciler daha sahneye yönelik daha iyi şarkı söyleyeyim daha bağlama çalayım daha popüler bir işle uğraşayım gibi bir düşünce var. Müzik öğretmenliğine yönelik bazı sorular veya tezler yaptığım zaman sonucun çokta iyi olmadığını görüyorum. Bu benim görüşüm. (ÖÜ3-E-43)

Bir öğrenci ise bir müzik öğretmenin hem iyi bir sanatçı hem de iyi bir öğretmen olması gerektiğini belirtmiştir.

Müzikle ilgili hiçbir şey yapmadan mezun olanlar oluyor. Mezun olduktan sonrada nasıl müzik öğretmeni diyoruz öğretmen ama nasıl öğretmen müzik le ilgili bir şey yapamıyor ya da tam tersi oluyor. Tamam iyi bir sanatçı oluyor alanında başarılı oluyor ama eğitimde çok kötü işin o tarafı da çok önemli İyi bir sanatçı ve iyi bir eğitimci olmalı. Ben her zaman kendime bunu söyledim iyi bir eğitimci olmak istiyorum ama ben müzikle uğraşıyorum sanatçı da olmak istiyorum. (Ö1-E-22)

Katılımcıların büyük çoğunluğu programla ilgili olumsuz görüş bildirmiştir. Programla ilgili olumsuz görüşler farklı konular altında toplanmıştır. Olumsuz görüş bildirenlerin büyük çoğunluğu verilen derslerin öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerilerle örtüşmediği (sahada karşılığı yok) noktasında eleştiride bulunmuştur. Yapılan eleştirilerde en çok ön plana çıkan görüş eşlik yapabilmeye ilgili olmuştur. Katılımcılar okulda en çok ihtiyaç duydukları becerinin okul parçalarına eşlik yapmak olduğunu ancak bu konuda yeterli eğitim görmedikleri için eksiklerinin bulunduğunu ve sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Piyano çıkarılmasın gerekli olan bir enstrüman en azından bir eşlik edebilmek olabilir fakat az önce söylemiş olduğum gibi piyanoyu biz Beethoven Mozart çalmak gibi şeyleri dışında eşlik dersleri olabilir çünkü bizim işimize yarayacak olan yarın bir okula gittiğimiz zaman Bach çalmak değil en azından öğrencilerin söylemiş olduğu parçalara eşlik edebilmek eşlik derslerinin daha fazla olmasını isterdim. Piyano hocalarının bize eşlik daha fazla öğretmesini isterdim. (Ö3-E-22)

Faydalı olan ders olması gereken eşlik dersi bana kalırsa zorunlu olabilecek bir ders. Biz yarım dönem gördük fakat güncel hayata yansıtamadık bir çocuk şarkısına eşliği nasıl yapılır biz bunu öğrenemedik. Piyano dersi yerine 4 yıl haftada 4 saat 5 saat seçmelide olabilir ben seve seve seçerdim. Kesinlikle her derse eşlik edebilir düzeye gelmek önemli. Çocuklara şarkı öğreteceksin nasıl akor basılır bilmiyorsun bu büyük sıkıntı. (ÖĞR2-E-11)

Eşlik olabilir mesela okul çalgılarına eşlik yapabilmesi daha üst seviyeye çıkarılabilir. Bu çok önemli gittiği okulda org bulup eşlik yapabilir. Bağlama okul çalgıları içine girdi Türkiye’de her yerde geçerliliği olan bir çalgı gitar aynı ana çalgısı olanlar gitar öğreniyorlar. (ÖĞR5-E-11)

Verilen derslerin öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerilerle örtüşmediği noktasında eleştiride bulunan katılımcıların eşlik dersi dışında vurguladığı bir diğer nokta ise programın Milli Eğitimin ihtiyaçları ve gerçekleri ile uyumlu olmadığı olmuştur. Bu noktada görüş bildiren katılımcılar fakültede verilen eğitimin çok idealist düşüncelerle verildiğini bu bilgilerin büyük çoğunluğunun öğretmenlik hayatında kullanılmadığını diğer yandan öğretmenlik hayatında karşılaştıkları sorunları çözmelerini sağlamadığını belirtmişlerdir. Katılımcılar bu sorunu çözebilmek için Milli Eğitim ile ortak çalışmalar yapılmasının önemini ve ihtiyaca uygun öğretmen yetiştirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

Şu andaki programın yetersiz olduğunu düşünüyorum. Bizim okullarımızın amacı öğretmen yetiştirmek, milli eğitimde öğretmenlik yapan insanlara oradaki gerçekleri orda karşılaşacakları olayları biraz göz ardı ediyoruz. Biz çok idealist düşünüyoruz. İyi bir gitarist iyi bir udi yetiştirmeye çalışıyoruz. Bunlar tabii ki de olsun kötü öğrenci yetiştirmeyelim ama esas orda öğrenciler ne yapacaklar nelerle karşılaşacaklar her şeye hitap etmesi gerekiyor. Karşılaşacakları şeyi de ben söyleyim sana öğretmenlerden isteyecekleri faaliyetler belli ya halk müziğiyle ilgili bir etkinlik ya da sanat müziğiyle ilgili bir etkinlik isteyecekler. Bu yüzden bu alanlar da öğrencilerimizi daha donanımlı yetiştirmemiz gerekiyor. (ÖÜ4-E-29)

Lisans programlarında özellikle alan derslerinde daha gerçekçi yaklaşımlar olmalı bence. Çok ileri seviyede müzik bilgisi armoni bilgisi herhangi birçok ileri seviyede öğretilmesi ne kadar gerçekçi bu her zaman benim kafamda bir soru işareti. Çünkü buradan mezun olanların kaç tane nereler de çalışacak orta okullarda buna karşılık bulabilecekler mi ya da liselerde ne yapacaklar bu kadar ağır müzik eğitimini şu sağlanabilir. (ÖĞR4-E-10)

...okulda özellikle mesela öğrencilere müfredatla eğitim de aldığımız akademik anlamda aldığımız eğitim ilk öğretim düzeyinde beklenen eğitim milli eğitimin bizden beklediği şey amaç çok basit düzeyde. (ÖĞR6-E-13)

Milli eğitimin üniversiteyle çok bağlantılı olduğunu düşünmüyorum. Aralarında uçurum var. Biz eğitim fakültelerinden mezun olurken çok üst düzeydeki öğrencileri yetiştirebilecek potansiyelde mezun oluyoruz çok fazla bilgiyle mezun oluyoruz. Ama sahada bizden istenen ve gelen öğrenci okulların kalitesi teknik donanım arada uçurum var. Biz pembe bir dünyada eğitim alıyoruz. Arazide ki şey çok farklı. (ÖĞR6-E-13)

Milli eğitimle YÖK'ün beraber yapması lazım. Buna göre öğrenci var buna göre öğretmen istiyoruz olur. Milli eğitimin kitapları şu anda bomboş. Müzikle aktif uğraşıyorum şu anda çocukların gözünde çağ dışıyım şu anda. Çocukların gene dinlediği müzikler gerçekçi olmak lazım şunu gerçekten isterim belirli aralıklarla yer değişimi yapılsa öğretim görevlileri ve hocalar o zaman daha iyi anlarlar. Onlar başka alemde biz başka alemde. (ÖĞR6-E-13)

Programa yöneltelen eleştirilerin ağırlıklı olarak toplandığı bir diğer alt başlık da programdaki derslerin verildiği dönem ya da ağırlığı olmuştur. Derslerin dönem ve ağırlığıyla ilgili katılımcılar tarafından en çok vurgulanan ders ana çalgı olmuştur. Ana çalgı dersinin kredisinin az olması nedeniyle öğrencilerin bu dersten yeteri kadar verim alamadıkları katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

Ana çalgı haftada bir saatle ne yapıla bilinir. Bir dönemde 7 saat ders alan bir öğrenci bayramla sınav haftasıyla bir dönem geçiyor 7 saat ders alan bir öğrenci bırakın çalgı çalmayı hiçbir şey öğrenemez ki. (ÖÜ4-E-29)

Alan dersinde çalgı derslerinin sayısının artırılması gerektiğini düşünüyorum. Haftada 1 saat eser çalma için çok az. Ben bir ders yapıyorum sonra 6 gün hocamı göremiyorum. (Ö4-K-21)

Açıkçası ana çalgım 4 saat olsa çok isterim. (Ö2-E-22)

Enstrüman dersleri daha fazla olmalıydı bir saat yerine tatbiki biz konservatuar değiliz müzik öğretmenliği ama enstrüman olarak ilerlememiz gerekiyor belli bir seviyeye gelmemiz gerekiyor ama bu da haftada bir saatle çok zor kısıtlı bir zaman. (ÖĞR-K-1)

Alan çalgıları dersleri saati çok az. En az 2 saat olmalı. (ÖÜ1-K-26)

Katılımcıların programda ağırlığının artırılması gerektiğini düşündüğü bir diğer alan ise Türk Müziği ile ilgili derslerdir. Katılımcılar programda Batı müziği derslerinin daha ağırlıklı olduğunu ancak toplumun öğretmenden beklentisinin Türk Müziğine yönelik olduğunu belirtmişlerdir.

Bölüm ilk açıldığına göre Türk müziği ve Türk kültürü derslerinin çok azaldığını görüyoruz. Gerek çalgı ders saatinin düşürülmesi eskiden son sınıflarda 3 saat diğer sınıflarda 2 saat birde yan çalgı olarak piyano olan öğrencilerin bir saat Türk müziği çalgısı alması gerekiyordu. Daha sonra bu kaldırıldı ve herksin bir saat oldu. Dolayısıyla bir saatte bu çalgıları öğretmek mümkün değil. Daha önce Türk müziği işitmesiyle ilgili dersleri vardı. Mesela vurmali çalgılar kudüm dersi vardı şimdi bunlar yok. Bu işi Türkiye'de yapacaksa arkadaşlar buradan mezun olan Türk müziğini halk müziğini öğretecek. Bunun için burada yeterli eğitimi aldıklarını düşünmüyorum. Şu anda oldukça kısıtlı bir durumda Türk müziği eğitimi. (ÖÜ5-E-41)

Türkiye 'deyiz makamlarla batı müziğini çok ayrıntılı gördük. Ezberletildi. Ama pratik hayatta yok. Onun yerine küçük makamlar basit makamlar basit bir şekilde öğretilmiş olsaydı insanlar enstrümanla bunu yansıtabilirdi. Batı müziği Türk müziği çalgılarıyla da eşlik edebilir. Bunların eksikliğini biz çok yaşadık. Türk müziği enstrümanları çaldığımız halde usulden taksimde çok uzaktık. Bunları yapmak istesek de 1 saat derste ne kadar yapabiliydik. Seçmeli ya da zorunlu herkesin ana çalgısı destekleyici dersler olmalıydı. (ÖĞR-E-11)

Şu anki uygulanan lisans programlarında eksikler olduğunu düşünüyorum. Mesela ben batı müziği kor dersine giriyorum. Ben çok memnunum her yıl koro dersinin olması çok güzel ama bir Türk halk müziği koro Türk sanat müziği koro dersler, mutlaka olmalı. Ben lisans öğrenimim süresince bizde Türk halk müziği ve Türk sanat müziği korosu repertuar derslerimiz vardı. Bunların tekrardan müfredatı alınması gerektiğine inanıyorum. Bizler Türkiye gerçeğinde yaşıyoruz. Hepimiz şehir merkezlerinde ya da kolejlerde öğretmenlik yapmıyoruz. Doğal olarak gittiğimiz yerlerde bizden kendi müziğimize özgü bazı gösteriler yapmamızı istiyorlar ama okul müfredatında bunlar yoksa bunları öğretmekte zor ben kendimi şanslı öğrencilerden hissediyorum ki zamanında bu dersleri gördüm. (ÖÜ1-K-26)

Katılımcıların hem programda bulunduğu dönem hem de ağırlığını eleştirdiği derslerden biri de koro yönetimi dersidir. Koro yönetimi dersi programda 8. Dönemde yer aldığını için özellikle okul deneyimi dersi kapsamında, okulda koro ve İstiklal Marşı yönetimi istendiğinde sorunlar yaşadıklarını bu nedenle koro yönetimi dersinin okul deneyimi dersinden daha önce verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca koro yönetimi dersinin ağırlığını da artırılması gerektiği belirtilmiştir.

Bir şey daha söyleyeceğim koro dersi aldık 3 yıl boyunca ama koro yönetimi dersi 4. sınıfın son döneminde alıyoruz çok geç bence. Stajda hocalarımız İstiklal Marşı yönetin diyor ve biz bu dersi almadık diyoruz çok geç hala almadınız mı diyorlar ve çok geç şu an alıyoruz. (Ö4-K-21)

Koro yönetimi dersimiz var bizim 4 sınıf son dönem mesela bu koro yönetimi 2. Veya 3. Sınıfta olmalı çünkü staja gidiyoruz hoca yönetin öğrencileri diyor ama ben bilmiyorum ki bu dersi son dönem alacağım bence koro yönetimi önemli bir ders. Son döneme bırakılmamalı. (Ö7-K-23)

Koro yönetimi bir dönem koro hakimiyeti yönetiminiz sizin nasıl görüldüğünüz birçok müzik öğretmeni öylesine yönetiyor. Yönetim insanı devleştiren bir şey sahnede iletişimi kurmanızda daha güzel söylemelerini sağlamak dinleyen içinde bu böyle hayranlıkta uyandırması gerekiyor. Bir dönem bence koro yönetimi dersi için az buluyorum. (ÖÜ1-K-26)

Katılımcıların görüş bildirdiği bir diğer ders ise piyano dersidir. Piyano dersine ilişkin olarak görüş bildiren katılımcıların tamamı, bu dersin gerekli olduğunu belirtmiştir. Ancak katılımcı öğrenciler, piyano dersinin içeriğinin çok ağır olduğunu bu nedenle de özellikle alan çalgılarına yeteri kadar vakit ayıramadıklarını söylemişlerdir. Bir öğrenci ise alan çalgısının gerektirdiği fiziksel özelliklerin piyano dersiyile çatıştığını belirtmiştir.

Ayrıca piyano çok gerekli piyanosuz bir eğitim düşünemiyorum. Hangi tür eğitimle devam edeceğiz edelim ama piyanosuz bir eğitimi düşünemiyorum. Piyano dersleri evet ama eşlik dersine ayrılan süre çok yetersiz. (ÖÜ1-K-26)

...biz piyano dersini evet piyanoyu sevmek veya sevmemek tartışılabilir ama ben kendi açımdan Türk müziğine yakın olduğum için piyanodan ziyade bir nazariyat dersi olabilir bir ud dersi kendi ana çalgım üzerinden söylüyorum haftada 3 veya 4 saat olmasını ben isterim. Piyano dersleri de onlarda aynı şekilde 1 saati fakat onun seviyesi çok daha yüksekti enstrüman çalmama göre çok daha fazla sıkıyorlar. Haliyle piyanomu çalışsam kendi bireysel çalgıma mı çalışsam diye bir zorluk yaşadım. (Ö3-E-22)

...ben gitarcıyım tırnaklarımı uzatmak zorundayım ama piyanoda tırnak kısa olacak mesela gitar öğrencilerine başka zorunlu enstrüman seçebilir. Seçmeli olsa ben yine seçerdim ama seçmek istemeyen de olabilirdi. Yani tırnak uzun olunca teknik bozuluyor bir kere bu da başka sorunları getiriyor. (Ö5-E-22)

Bu derslerin dışında repertuar, müzik tarihi, işitme ve armoni ve bağlama gibi derslerin programda ağırlığının artırılması gerektiğini belirten katılımcılar da olmuştur.

Bağlama çalgısı özellikle burada var ders ama ben çok yeterli olduğunu düşünmüyorum. Kendimde derslere girmiş olmama rağmen 2 dönemlik bir derste bağlamayı öğretmek pek mümkün değil. Bir de toplu yapılan bir ders ortalama bir duruma göre öğrencileri geçiriyoruz. Biraz meraklı olanlar 1 veya 2 kişi ilgileniyor diğerleri vasat oluyor. Halbuki gittikleri zaman en çok lazım olacak derste kullanmalarına bile gerek yok Anadolu'nun neresine gidersen git müzik öğretmeni dendiği anda hoca bağlama çalışırdı diye geçer. Bağlama konusunda daha ciddi bir eğitim vermemiz gerekiyor. (ÖÜ4-E-29)

Enstrüman dışında repertuar gibi konularda da sıkıntımız vardı. Repertuar dersimiz olmadığı için ne tür şarkılar öğretilir belirli gün ve haftalarda neler yapılır hangi seviyeye uygun şarkılar olur çok kestiremediğimiz için bunlarla ilgili sıkıntılar yaşadık. Bunları eğitimde görmediğimiz için. (ÖĞR2-E-11)

Müzik tarihi lisede çalışmadığımız için çok üstün körü geçiyorum. Ama lisede müzik tarihide önemli müzik kültürü de önemli olsa iyi olurdu. Saati fazla olsaydı. (ÖĞR5-E-11)

İşitme, Armoni bu derslerin sürelerinin artırılması gerektiği söylüyorum. Armoni dersi hocaya yetmiyor. İşleyeceği konu yarım kalıyor. (ÖÜ1-K-26)

Programa yönelik eleştirilerden sonuncusu ise verilen eğitimin farklı okul kademelerinin ihtiyaçlarını dikkate almayışı olmuştur. Müzik öğretmenleri okul

öncesinden liseye kadar farklı okul kademelerinde çalışabilmektedir fakat bununla ilgili bir branşlaşma söz konusu değildir.

Aslında formasyon derslerinde buna değinilmeli bölümde bununla ilgili dersler konulmalı uygulamaların çok daha gerçekçi yapılması gerekir. Sadece belirli okullarda amacına ulaşmayan biçimde değil de bir öğrenciye uygulama yaptırırken bu dediğimiz ana okulundan tutunda liseye kadar uygulama yaptırılması ve o ana kadar kendi eksikliğini fark edip onların telafi edilmesi yoluna gidilebilir. Bölümde bununla ilgili bir ders olmalı bence. Yani bende bilmiyorum çocuklara nasıl yaklaşacağımı ama işe daha profesyonel yaklaşacak olursan bununla ilgili bir ders olmalı. (ÖÜ4-E-29)

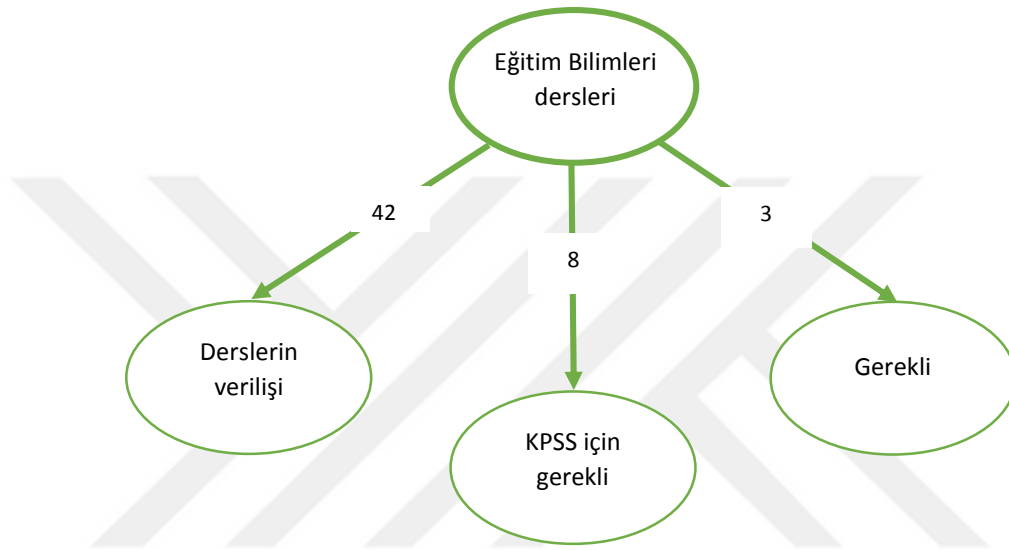
Yani çocukların yeteneğine göre sınıflar belli olsun. Burada bile çok üst düzeyde piyano çalmak keman çalmak istiyor. Bir kısım da var ki ben anaokulu öğrencisiyle uğraşmak istiyorum çocuk müziğine yeteneğim var burada da böyle bir gruplandırma yapılabiliyor. Amerika'da anaokulu orta dereceli okullar ve üst düzey okullar eğitimi alıyorlar. Burada bir taraftan şan bir yandan bağlama 5, 6 tane enstrüman çal her şeyi öğretmeye çalış hepsi de yarım yamalak sonra herkes üst düzey istesin. Bunların hepsini yapamaz ki. Branşlaşsın ona göre okullara tayin olduğu zaman da ana okuluna gidecek olan buradan nasıl mezun olduysa ona göre gitsin. (ÖÜ5-E-41)

4.2. Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programında Yer Alan Dersler ve Bu Derslerin Dağılımına İlişkin Görüşleri Nelerdir?

Katılımcılara müzik öğretmenliği programındaki dersler ve bu derslerin dağılımına ilişkin görüşleri sorulmuştur. Görüşmelerin analizi sonucunda bu alt problem kapsamında ele alınabilecek 5 farklı tema belirlenmiştir. Bu temalar, Eğitim bilimleri dersleri, Alan dersleri, Eğitim Bilimleri-Alan ağırlığı, Ana çalgı ve Okul deneyimi şeklinde başlıklandırılmış ve tema ile ilgili bulgular bu başlıklar altında verilmiştir.

4.2.1. Eğitim Bilimleri Dersleri

Katılımcılara lisans programındaki eğitim bilimleri dersleri ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Şekil 2’de katılımcıların görüşlerinin dağılımı bulunmaktadır.

Şekil 2. Eğitim Bilimleri Dersleri

Katılımcıların büyük çoğunluğu eğitim bilimleri derslerinin verilişi ile ilgili olumsuz yorumlarda bulunmuşlardır. Lisans son sınıf öğrencileri eğitim bilimleri derslerinin veriliş yönteminden kaynaklanan sıkıntılar olduğunu bundan dolayı derslerin verimli geçmediğinden bahsetmişlerdir. Derslerin teorik olarak anlatılması, derslerin işlenme sırasında sınıf sorunlarının yaşanması ve kalabalık ortamda derslerin anlatılması ile ilgili sorunlardan dolayı derslerin yeteri kadar verimli olmadığı ve amacına ulaşmadığını belirtmişlerdir.

Eğitim dersleri aslında nerdeyse doğru düzgün sistematik bir şekilde eğitim dersi alamadık. Bu çevreden kaynaklanan problemlerde anfi yoktu sınıf yoktu ve sınıf olmadığı için eğitim bilimlerine giriş diye bir ders almadık sınıf yok ne yapabilirim diye hoca not bıraktı kantine bizde not aldık kendimiz çalıştık ve o şekilde geçtik bu

dersten. Birkaç tane idealist hoca bize bir şeyler kazandırmaya çalışan hocamız vardı hoca çok önemli bence sınıf yönetimi dersinde mesela çok etkili bir hocamız vardı bize bir şeyler kazandırdığını düşünüyorum. Ama onun dışında sunuş yöntemiyle sürekli bir şeyler anlatıp anlatıp öğrencilerin böyle baktığı kalıcı olmuyor zaten söylenenler genelde o şekilde ders işliyorlardı öyle değil de öğrenciyi katarak soru cevap şeklinde öğrenciyi dağıtmadan toplayarak ders işleseler daha güzel olur bence ya da birçoğu şunu da yapıyor kendi hiç anlatmıyor mesela grup olun sen şu konuyu sen şu konuyu falan deyip öğrencilere anlattırıyorlar. Oda güzel bir şey aslında iyi oluyor öğrenciyi içine katıyor dersin ama bilmiyorum. Çok da verimli olmadı en azından şöyle yapabilir grup anlattıktan sonra özet geçebilir şunlara değindiler bunlara değinmediler gibi böyle olabilir eğitim konusunda çok memnun kaldığımı düşünmüyorum. (Ö4-K-21)

Eğitim bilimleri derslerinin bazıları çok verimli geçmedi. Kendi açımdan. Onları biraz daha sağlamlaşmasını isterdim. Çünkü o dönemler de derslik sıkıntısı vardı saçma bir şekilde. Madem bu dersi göreceğiz niye bizim dersliğimiz yok bizim için çok üzücü ve kötü bir şeydi. O dersi görememek verimli bir şekilde o dersi verimliliğini sağlayamamak çok kötüydü bence. Çünkü sonradan öğrenmek zorunda kaldık. Ya da karşımıza bir şey çıktığında öğrenmemişiz gördük. Birçok kişi öyle oldu. Eğitim bilimleri derslerinin verimliliği biraz artırılabilir. (Ö1-E-22)

Eğitim dersleri ben yetersiz geliyor. Şu an KPSS düzeyinde gelmiyor. Biz KPSS kursuna gittiğimiz zaman aynı dersler olmuyor. Genellikle ödevlendirme şeklinde bize ders anlatırma şeklinde ders işleniyor ve ben bundan hiç hoşnut değilim. Çünkü onlar bizim karşımıza çıkacak ki öğretmen olmak istiyorum. Eğitim dersleri daha çok öğrencilerin de katılımıyla daha olabilir. Yani öğretmen anlatır bizde katılırsak daha iyi olabilir diye düşünüyorum. Şu an yeterli bulmuyorum eğitim bilimleri dersini. (Ö6-K-21)

Öğretim üyelerinin görüşleri de öğrencilerin yukarıdaki görüşlerini destekler nitelikte olmuştur.

Mesleki dersler önemli. İçeriğine bakmak lazım. Nasıl öğretiliyor. Öğrenciye katkısı ne. Öğrenci diyor ki hocam burada öğrendiklerim fasa fiso ben eğitimi dershanede aldım diyor. Bu büyük bir çıkmaz. Burada büyük bir masraf var. Öğrenci içinde çelişki. Bu derse girenlerde de problem var. Bide gelen hocalar sizin öğrencileriniz bu dersi anlamaz diye bir yaklaşım var ama dön kendine bir bak geleneksel bir şekilde

ders işlersen tabii ki öğrenci sana ilgi duymayacak. Yani yöntemini değiştir. Anlattığı konuyu kendisi uyguluyor. Hayata daha uygun olmalı. Öğrenci zümre nedir bilmesi lazım. Yıllık plan nedir, tören nasıl hazırlanır. Eksik bir şey daha var müzik öğretmenliği tarihi eğitimin bilimlerine giriş bununla desteklenmeli. Yani içerik önemli. Hayatın içinden işlenmesi lazım. (ÖÜ2-K-11)

Öğrenciyi ders katmaları gerekiyor ama tamamen öğrenciden beklemek yanlış. Yani kendilerinin de bir şeyler aktarması hocaların derste aktif olması gerekiyor. Bu bölümlere göre de bunlar özellikleri olan bölümler tarih bölümünde işlenmesi ile benim bölümümde bu dersi işleme aynı olmamalı. Eğitim bilimleri çok güzel bir bölüm aslında birçok şeyi uyguluyoruz 7 E modeli 5 E modeli ama ismini bilmiyoruz. Ders işlemede sıkıntı var öğrenciye bırakıyorlar. Öğrenci ne kadar neyi araştırabilir ki. Ben bu sene öğretmenlik uygulamasında Türk Dili bölümünde derse girdim. Nasıl ders yapacağım dedim yeter ki isteyen eğitim bilimleri alanını çok önemsiyorum ama işleniş tarzı yanlış olduğu için alsak ne almasak ne bende öğrenciler gibi düşünüyorum. Aslında eğitim bilimleri bizim kullanma kılavuzumuz. Aktarımda hata var. Eğitim bilimleri derslerinin de daha nitelikli daha verimli olmasını isterim. Dersler kötü değil işlenişte sıkıntı var. (ÖÜ1-K-26)

Öğretmenler ise eğitim derslerinde kazandırılmak istenilen davranışların aslında derslerle kazandırılmayacağını okul ortamında deneyimleyerek zaman içinde öğrenildiğini belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğretmenlerde öğrenciler ve öğretim üyeleri gibi derslerin işlenişinde sıkıntılar olduğunu belirtmişlerdir.

Çok fazla zorluklarımız oldu. Tecrübe isteyen bir şey yaşayarak öğrenilen bir şey ne eğitim bilimleri zaten böyle bir dünya da yok üniversite eğitimi en ideal eğitim bile çok az bir miktar bir şey öğretebilir. Sana yol gösterir ama asıl bu işi tecrübe etmek hele öğretmenlik gibi bir meslekte. Meslekte zorluklarımız oldu. Eğitim bilimleri teorik kaldı hiç faydası olmadı. Yani kuramları okuduk çok dolaylı faydası vardır mutlaka ama direk faydası olsun diye konulmuş bir dersler bunlar ama sınıf yönetimi öğrenciyle iletişim kurma diyalog dersi aktarma bence bana hiç faydası olmadı. (ÖĞR1-E-11)

Eğitim dersleri hiçbir şekilde yardımcı olmadı her şey teorikte olduğu için hiç faydalı değil. Sınıf yönetimi bir kavram var önce görmezden gelirsin sonra sırasına dokunursun sonra vs. bunlar pratik hayatta hiçbiri geçerli değil. Ne kadar uyarmanız

da etkisi birkaç dakikadan öteye geçmiyor. Bu biraz yaşayarak tecrübe edilen bir şey. Teorik bilginin gerçek hayatta hiçbir faydası yok. Eğitim bilimleri açısından. (ÖĞR2-E-11)

Eğitim bilimleri ise hiç faydası olmadı. Şu an KPSS' ye hazırlanıyorum. Sıfırdan başladım. O konuda büyük bir eksiklik var. Müzik adına belli bir yere kadar geldik. Ama daha fazlada olabilirdi bence. Eğitim bilimleri derslerimiz zaten boş geçiyordu. Hocamız yoklama almıyordu. Derse gelmiyorlardı. İmza atılıyordu falan hep böyle geçti yani ben KPSS' ye hazırlanırken tamamen sıfırdan başladım. Eğitim bilimleri tabi ki önemli ama çok fazla bir şey katılmıyor. Genelde müzik bölümü müzik olduğu için eğitim hocaları da çok fazla önemsemiyordu. Dersi geçiştirmek adına oluyordu. Eğitim bilimleri aynı şekilde daha düzenli bir şekilde olmasını istedim. Bazıları geliyordu bazıları gelmiyordu. Ders oluyordu olmuyordu hep konserler falan olduğu için eğitim dersleri hep geri plana atılıyordu bizde. (ÖĞR3-K-1)

Eğitim bilimleri ile ilgili olarak öğrencilerin bir kısmı eğitim derslerinin sadece KPSS için ihtiyaç duydukları bunun dışında aslında çok işlerine yaramadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Bu soruyu biz birinci sınıftan beri arkadaşlarla tartışma fırsatımız oluyor açıkçası eğitim bilimleri derslerinin hiç olmamasını istiyoruz fakat öğretmenlik için gerekli olduğunu biliyoruz. Aslında çok daha yeterli bir seviyeye getirilebilir çünkü bize sadece 1. Ve 2. Sınıfta verildi bu dersler eğitim dersleri bu sayede biz iki sene bir ara vermiş oluyoruz son sınıfa geldik şu anda dersane ihtiyacı duyuyoruz. Bu çok büyük bir sorun sonuçta sen öğretmenlik okuyorsun ama dershaneye gidip çalışıyorsun. (Ö3-E-22)

KPSS' ni düşününce eğitim dersleri olmalı ama böyle bir sınav olmasa müzik bölümündeyiz müzik yoğunluklu olması daha doğru olur derim. (Ö5-E-22)

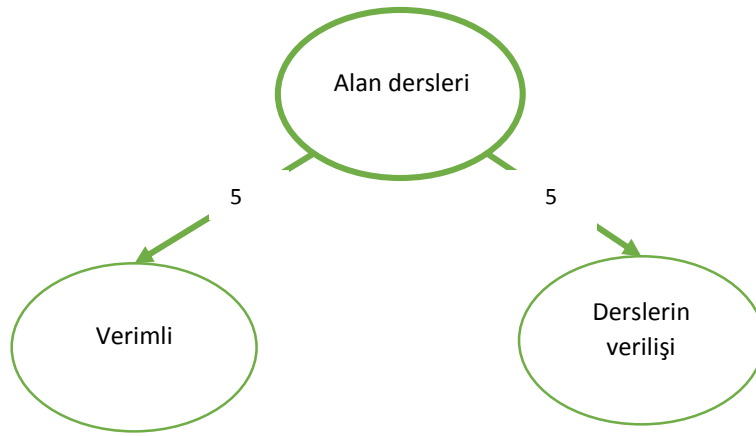
Az sayıda katılımcı ise eğitim bilimleri derslerinin aslında gerekli olduğunu ne kadar işlenište teoride kalsa da görülen derslerin uygulama esnasında işlerine yaradığı konusunda görüş bildirmişlerdir.

Şu anda ki program önceliklere göre biraz daha iyi. Bu programdan çok bir şikâyetim yok. Eğitim dersleri olmalı pedagojik dersleri bizden iyi bilen meslektaşlarımız eğitim ile ilgili onların psikolojisiyle ilgili onların gelişimi ile ilgili bizden çok daha iyi bilen insanlar var. Bizde onları iyi takip edip müzik eğitimsel yönlerini çocuk insan ve müzik ilişkisi anlamında onlardan da çok şey öğreneceğimizi bilgiler vardır diye düşünüyorum. Zaten bunu kimisi yapmaya çalışıyor. Müzik eğitimine kafa yorup insan ve müzik ilişkisi irdeleyen bu konuda yapılan çalışmaları okuyan vardır şüphesiz. Biz de onları takip ediyoruz. Müzik eğitimi içinde sadece müzik olmuyor. İçinde insan var insanın psikolojisi var çocuk var çocuğun olgunlaşma seviyesi var. Yaş yaş sınıf sınıf bunların hepsini bilmek çok gerekli aslında. Dolayısıyla buradaki pedagoji derslerini veren hocaları önemsiyorum. (ÖÜ3-E-43)

...okula göreve başladıktan sonra belli aşamalarda belli durumlarda ne öğretmeni olduğunuz da ortadan kalkıyor. Sorun çözecek problem çözecek. Buradan hareketle en önemli derslerin eğitim bilimleri dersleri olduğunu düşünüyorum. Özellikle sınıf yönetimi öğretmenlik mesleğine giriş bu derslerin müzik eğitimi derslerinde daha faydalı olduğunu düşünüyorum. Tabi yardımcı oldu. Uygulamada daha farklı başına gelmeden problem çözmek zorunda kalmadan bazı şeyleri bilmek mümkün değil ne kadar kâğıt üzerinde teorikte öğrenmiş olsan bile sahada onu uygulamadıktan sonra bir anlamı yok. Ama gene de belli noktalar da orada öğrendiğimiz şeylerin çok işe yaradığını görüyorum. Hiçbir zaman tam olarak yetmese bile çok ciddi faydaları var. (ÖĞR4-E-10)

4.2.2. Alan Dersleri

Katılımcılara lisans programındaki alan dersleri ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Şekil 3'te katılımcıların görüşlerinin dağılımı bulunmaktadır.

Şekil 3. Alan dersleri

Katılımcıların çoğunluğu alan derslerinin verimli geçtiği ile ilgili olumlu yorumlarda bulunmuşlardır. Bu derslerin öğretmenlik mesleği için kendilerine faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Ancak bazı katılımcılar derslerin verimliliğinin derslerin verilış yöntemiyle ilişkili olduğunu belirtmiş, dersin işlenişine göre bazı derslerden verim alırken bazılarında ise verim alamadıklarını söylemişlerdir.

Alan derslerinin çok verimli geçtiğini düşünüyorum. Yani gerçekten bir şeyler öğrendiğimi düşünüyorum hem müzik anlamında hem de eğitimci olarak iyi yetiştirildiğimi hoca konusunda yeterli olduğunu yeterli bir eğitim aldığımı düşünüyorum. Bazen şey oldu tabi dönemler oldu biraz verimsiz oldu ben biraz zorladım böyle dönemler oldu tabi. Ama bunu dışında tabi okulumuz un hoca olarak eğitim olarak her konuda aslında yeterli olduğunu düşünüyorum. (Ö1-E-22)

Bizim alanımıza bakınca uygulama çok önemli uygulama yapılmalı müziksiz müzik olmaz. Kâğıt üzerinde armoniyi çok iyi biliyorum uygulaması olmadıktan sonra hiç kimseye bir faydası yok. (ÖĞR4-E-10)

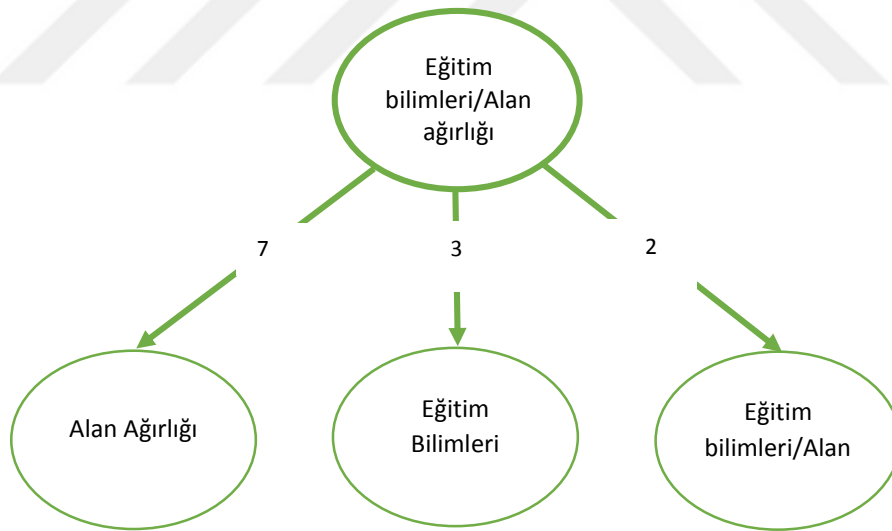
Bir öğretmen ise ilk sene ana çalgı seçimi yapılırken lisans öğrencilerinin tercihleri ya da yeteneklerinden ziyade öğretim üyelerinin branşları ve ders

dağılımlarının dikkate alındığını bu durumda öğrenciyi ana çalgısını soğuttuğunu ifade etmiştir.

Üniversiteye girişte bir sıkıntı hayatı boyunca kullanacağı çalgı hayatı önemi var bu çalgı öğretmen kadrosuna göre kaç öğretmen varsa hangisine ne kadar ders yazabiliriz mantığıyla yaklaşıldığı için maalesef formalite olarak bir kâğıda istekleri olan çalgıları yazarken bir beklenti içerisine giriyor. Yani tercihinde olmaya bir enstrüman Karşılaşıyor. Bunu değiştiremiyor. Bu olumsuzluktan dolayı da enstrümandan soğuyor. Baskı olmadan olsa daha iyi olur. (ÖĞR2-E-11)

4.2.3. Eğitim Bilimleri/ Alan Ağırlığı

Katılımcılara lisans programındaki eğitim bilimleri ve alan derslerinin ağırlığı ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Şekil 4'te katılımcıların görüşlerinin dağılımı bulunmaktadır.

Şekil 4. Eğitim Bilimleri/Alan Ağırlığı

Katılımcılara programda gördükleri alan dersleri ve eğitim bilimleri derslerinin ağırlığı ile ilgili soru yöneltilmiştir. Katılımcıların çoğu aldıkları eğitimin alan ağırlıklı

olması gerektiğini eğitim bilimleri derslerinin aslında çok da faydalı olmadığı üzerinde durmuşlardır. Ayrıca katılımcılardan 2 kişide her iki alanında öğretmenlik mesleği için önemli olduğunu ve her iki alanında eşit düzeyde programda yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.

Tabii ki alan dersleri ağırlıklı olmalı. Tamam öğretmen olacak bu insanlar eğer hakkıyla yapılıyorsa o dersler formasyon dersleri yeterli. Müzik öğretmenine müzik öğretmeni denilebilmesi için önce müzik yapması lazım. Yani şu formasyonu aldım bunu aldım mantığı çok doğru değil. Tabii ki onlar olmalı ama zaten öğretmen olduktan sonra şahıs yaşadıkça tecrübe kazandıkça öğrenmek zorunda kalacak. Ama bir enstrüman çalmak ağırlıklı olması gereken alan kısmı. (ÖÜ4-E-29)

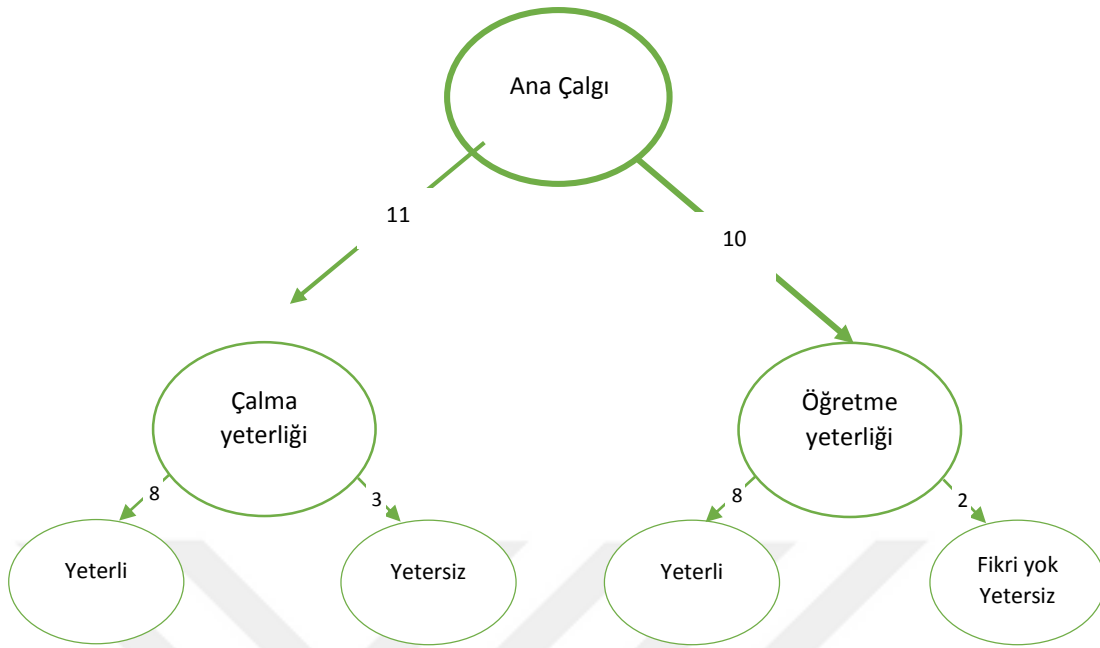
Alan derslerinin daha fazla yoğunluğunun olmasını isterdim. (ÖĞR3-K-1)

Eğer bir öğretmenlik okuyorsak eğitim bilimlerine de ağırlık verilmeli. Bir öğretmen nasıl davranmalı çocuklara karşı ne gibi tepkiler göstermeli bu alanda yönlendiriyor. (ÖĞR7-K-1)

Evet bence yeterli çünkü alan dersleri fazla olsa sadece alanda yeterli değil bize o dersler lazım öğretmen olacağız eğitimci olacağımız için o zaten önemli eğitim bilimleri eğitim dersleri çok önemli alan derslerimiz de alanımız olduğu için çok çok önemli ben saat olarak yeterli olduğunu düşünüyorum. İki gruptan bir az olsa bence olmaz. (Ö1-E-22)

4.2.4. Ana Çalgı

Katılımcılara lisans programındaki ana çalgı dersi ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Şekil 5'te katılımcıların görüşlerinin dağılımı bulunmaktadır.

Şekil 5. Ana Çalgı

Katılımcılara ana çalgılarıyla ilgili olarak ana çalgılarını çalma yeterliği ve öğretme yeterliği ile ilgili sorular sorulmuştur. Katılımcılar ana çalgılarını çalma noktasında çoğunlukla kendilerini yeterli hissettiklerini belirtmişlerdir. Ana çalgı konusunda kendisini yetersiz hisseden az sayıdaki katılımcı ise ana çalgılarındaki seviyelerinin öğretmenlik mesleği için yeterli olduğunu söylemişlerdir.

Ana çalgım konusunda kendimi yeterli hissediyorum çünkü kendi öğretmenim üniversitedeki çok fazla şey kattı bana ayrıca güzel sanatlardan mezunum şu an yeterli hissediyorum. (ÖĞR3-K-1)

Valla ben söylesem ne kadar doğru olur ama herhalde öyledir. Yeterli görüyorum. (Ö2-E-22)

Yo! hissetmiyorum. Ana çalgıda üst bir en üst nokta diye bir şey yoktur. Öğretmenlik mesleğim için yeterli. (ÖĞR1-E-11)

Katılımcılara ayrıca ana çalgılarını öğretme yeterliği ile ilgili sorular sorulmuştur. Katılımcıların yine büyük çoğunluğu ana çalgılarını öğretmen konusunda da kendilerinin yeterli hissettiklerini belirtmişlerdir. Sadece bir katılımcı henüz öğretme deneyimi olmadığı için net bir fikri olmadığını, diğer bir katılımcı ise yetersiz olduğunu belirtmiştir.

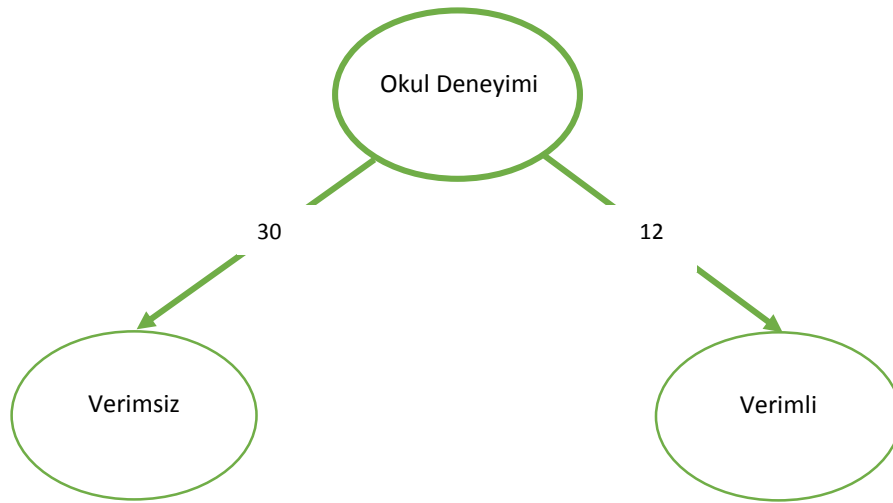
Hissediyorum. Hiçbir şey bilmeyen bir çocuğa 2, 3 ayda çok güzel parçalar çaldırabilirim. Bu konuda kendime güveniyorum. Benden çok daha iyi arkadaşlarım vardı onları es geçemeyeceğim. Yeterli görüyorum ama eksiklerim var tabii ki. (ÖĞR7-K-1)

Aşağı yukarı çok fazla şan öğrencim olma iki kere özel ders iki ayrı öğrencim oldu ikisi de yetişkindi. Küçük yaş grubunda böyle bir şey deneyimlemedim. Ama yani metoda göre kendi yöntemlerimle öğrendiklerime göre gidersem yani ben biraz deneyimleyerek öğreneceğimi düşünüyorum. (Ö1-E-22)

Başlangıç seviyesi evet ama sonrası için yeterli olacağımı düşünmüyorum. (Ö5-E-22)

4.2.5. Okul Deneyimi

Katılımcılara lisans programındaki okul deneyimi dersi ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Şekil 6'da katılımcıların görüşlerinin dağılımı bulunmaktadır.

Şekil 6. Okul Deneyimi

Katılımcıların büyük çoğunluğu okul deneyimi derslerinin yeteri kadar verimli geçmediğini bunun da en önemli sebebinin seçilen okullar ve okul deneyimine gittikleri okullardaki çalışan öğretmenlerden kaynaklandığını ifade etmişlerdir.

Bende bu derslere girdim. Bazı şeyler Türkiye'de iş olun diye yapılıyor. Bu ders var mı var. Bazı gerçekleri de görmek lazım buradan okullara öğretmen gönderiyorsunuz oradaki öğretmen çocuklara nasıl bakıyor okul müdürü kim bu öğrencilere bakış açısı nedir gençler geliyor bunlar öğretmen olacaklar kendi eksiklerini görsünler ne gözle bakılıyor. Lanet olsun yine mi geldiler gözüyle mi bakıyorlar onlarında haklı tarafları var ders sekteye uğruyor. (ÖÜ4-E-29)

Okul deneyimi faydalı okul hayatını görüyor. Orada bütün mesele oradaki rehber öğretmenin iyi bir öğretmen olmasına bağlı. Bazen burada tartışıyoruz tecrübesiz bir öğretmen burada alay konusu oluyor. Rehber öğretmen eğitimciyse onun faydası var. Aslında 2 dönemle öğretmenlik öğrenilmez. Öğretmenlik öğretmen oldum dersin kapını kapatırsın orada başlar. Ama çocuklar faydalı olduğunu söylüyorlar. Bende gidip izliyorum. Şehir merkezinde daha çok tecrübeli öğretmenler oluyor. Yani öğretmen seçemeyiz adam 20 senelik öğretmendir ama hayattan bezmiştir 2 senelik öğretmendir ama çok şey yapıyordur keşke ona göndersek ama işte burada öğretmen seçme şansına sahip değiliz. (ÖÜ5-E-41)

Staj yaptığım okulda müfredattaki kitaba bağlı kalarak ders işlemedik. İlk dönem ve ikinci dönem aynı okuldaydım. Hocanın bir yöntemi var yıllardır kullandığı blok flüt kaldırıyor metodu var karaokeler şarkılar falan hep bu şekilde giden bir işleyiş var ve ben hiç kitabı görmedim. Müfredatı görmedim planı görmedim plana göre nasıl hazırlık yapılır hiç görmedim. Gidiyorum flütten kaldığımız yerden devam et şeklinde yürüyor. Müfredat ve plana göre plan ne diyor amacı ne orada eksik olabilirim. (Ö4-K-21)

Okul deneyiminin verimsiz geçtiğini söyleyen katılımcıların değindiği bir diğer nokta ise lisans programındaki dönemi ve ağırlığı ile ilgili olmuştur. Katılımcılar okul deneyimi dersinin 4. Sınıfta görülmesinin çok geç olduğunu dersin ağırlığının da artırılarak farklı dönemlerde görmelerinin daha faydalı olacağını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Aslında sadece 4. Sınıfta değil belki 1 sene önceden gözlemci olarak gidip orada Ana fikir edinmeli 4. Sınıfta da öğretmen olmaya aday birisi gibi gidip işleme tabi tutulmalı. Sadece gözlemci ve teori olarak konuların kendisine verilmesi neyi gözleyeceğini farkında olması ama 4. Sınıfta da usta olmaya aday birisi gibi kendi becerilerini döktürmek. Biraz zor ama iyi şeyler hep zor şeylerdir. Zorlukla mücadele edince kaliteli bir şeyler çıkar. (ÖÜ3-E-43)

Son sene gitmemeli ve bu çocuklar hem okulda hem stajda olmalı. 3 hafta staja gittik. Okulla hiçbir bağlantımız yoktu. Daha öğretmen gibi oluyorsun. Sadece 4. sınıfta olmaz tamamen okulda olmalılar. 1ay sadece okulda olsalar çok daha iyi olur. Ama suüstimal olmamalı işte iyi bir şekilde çalışılmalı biz bir hafta ders dinledik sonra 20 tane 30 tane ders anlattık. Ben bu şekilde daha iyi olacağını düşünüyorum. (ÖÜ1-K-26)

Çok geç bence 4. Sınıf çok geç bu ders için 3'te başlayabilir belki 2 saat ayrılıp 3'ten itibaren başlatılabilir. Çünkü biz 4. Sınıfa geldiğimizde telaştan kıpırdanmaya başlıyoruz 3.sınıfta başlasak daha rahat daha özgüvenli olabiliriz. (Ö4-K-21)

Katılımcıların okul deneyimi dersinin verimsiz olmasına neden olarak gördükleri diğer faktörler ise her bir okula gönderilen öğrenci sayısının fazla olması ve akademisyen takibinin yeteri kadar iyi yapılamamasıdır.

Gruplar küçültülüp öğrencilerimiz orada ortam bulmalı kendi başına bırakılıp değil ustaları kendisi gözetleyip ve onların yarım ettiği hatalarının gösterildiği daha iyi nasıl olabilir diye önerilerinin için içine katıldığı bir eğitim süreci olmalı. Şimdi kalabalık gidiliyorsa biz müzik öğretmenin yanına 8-10 kişi oradaki öğretmen hangisiyle uğraşacak. Hangi öğrencinin hangi stajyer hangi konuyu nasıl anlattığına karar verecek biraz zor. Küçük gruplar bu iş ciddiye alınmalı daha sıkı bir şekilde daha önemli bir işmiş gibi ele alınmalı. Geçştirilen üstün körü bir işmiş gibi ele alınmamalı. (ÖÜ3-E-43)

Okul deneyimi okuldaki uygulama öğretmenlerinin çok aktif olması lazım. Öğrenciyi buradaki derslerini bırakıp gitmesi buradaki hoca için çok zor yüzden bir hocanın bu işi için kendini adaması lazım. Öğrenciyi birebir kontrol etmesi çok önemli. Uygulama öğretmenin işine geliyor bizim öğrencilerin gitmesi. Dersini sen anlat. Ama işte sende orada otur dönüt ver. Nerede hata yapıyor. Göstermesi lazım. Yani öğretmenlerin iyice kılavuzluk yapıp öğrencileri dinlemesi ve dersi anlattıktan sonra

dönüt vermesi lazım ama bu çok işlemiyor. Öğretmenler çok önemli okuldaki. Aslında okullar seçiliyor. Ama işte çok kalabalık okullar öğretmenlerde zor durumda. Belki öğretmenler de tam yardımcı olamıyor. Ama buradaki hocalara zaman verilip orada sıkı takibi önemli. Rehberlik yeterlidir. Ama hocanın okullara gidememesi belki yeterli olmayabilir. Burada ki hoca öğrencilere video çekin izleyim demiş. Buda iyi bir yöntem. Öğrenci özengen eğitime de gidip ders verip geliştirebilir. (ÖÜ2-K-11)

Katılımcılardan 4. Sınıf öğrencilerinin bir kısmı ise okul deneyimi derslerinin verimli geçtiğini özellikle kendilerinde gördükleri eksikliklerin okul deneyimi ile farkına varıp deneyim kazandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

2. sınıftan beri özel ders verdiğim için öğretmenlik konusunda yeterli olduğumu düşünüyordum ama benim verdiğim dersler hep bireysel derslerdi. Bir topluluk karşısında ders anlatabilir miyim sunum yapabiliyordum konuşabilir miyim rahat olur muyum emin değildim. Staj onu görmemi sağladı. Yönetebiliyorum kontrol edebiliyorum onu gördüm. O konuda da özgüven sağladı. Öğretebileceğimi düşünüyordum ama topluluk karşısında beni dinlerler mi ciddiye alırlar mı konusun da sorular vardı gitmeden önce ama o konuda da rahatım şu anda. (Ö4-K-21)

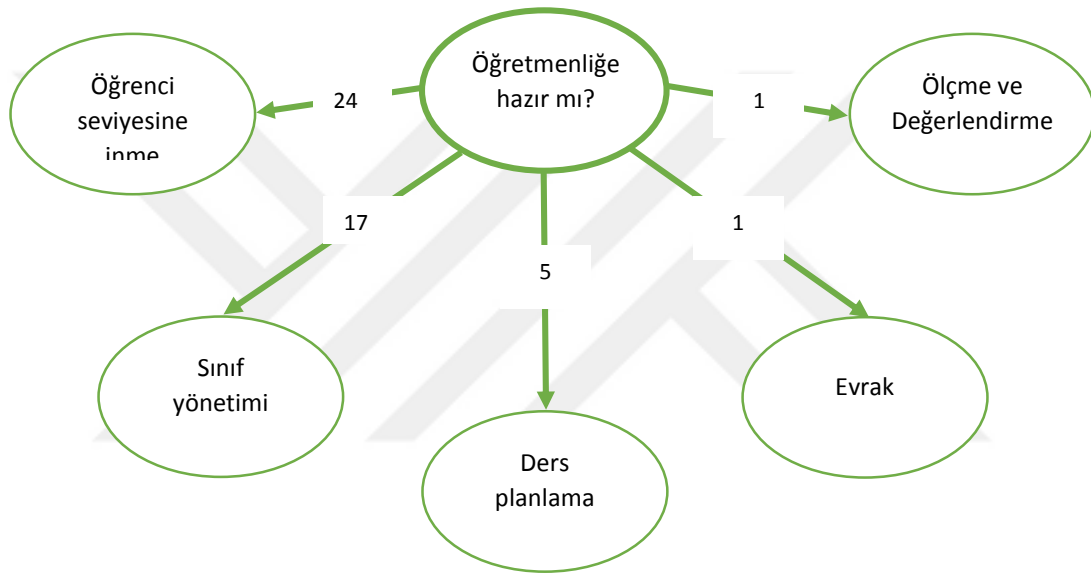
Kendime güveniyordum iletişimde kurabileceğimi düşünüyordum her şeyde güveniyordum yine de böyle hata yapar mıyım ya sorunlu bir öğrenci olursa ne olacak o tarz şeyler heyecanlanma oluyordu. Cesaret konusun da o heyecanı atma konusunda büyük bir faydası oldu. Her iki yaş gurubuna da girmem hem 7. 8 hem 5 ve 6 yani tek gitmedi ikisine de girmem beni için çok iyi oldu. (Ö1-E-22)

Sabır gerçekten yani bir şeyleri anlamıyor öğrenciler oğlum kızım yapma diyorsunuz öyle olunca sabır diyorsunuz bir şeyde yapamıyorsunuz yoksa suçlu durumuna düşüyorsunuz o yüzden bana kattığı en güzel şey sabır oldu. Bir de iletişim kurmayı öğrendim. (Ö2-E-22)

4.3. Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programının Verimliliğine İlişkin Görüşleri Nelerdir?

4.3.1. Öğretmenliğe Hazır Hissetme

Öğretmen ve lisans öğrencilerine aldıkları lisans eğitiminin kendilerini ne kadar öğretmenliğe hazırladığını düşündükleri ve özellikle öğretmenliğin ilk yıllarında hangi sorunlarla karşılaştıkları sorulmuştur. Şekil 7’de katılımcıların verdikleri cevapların dağılımı gösterilmiştir.

Şekil 7. Öğretmenliğe Hazır Hissetme

Katılımcılara yöneltilen bir diğer soru ise öğretmenliğe kendilerini ne kadar hazır hissettikleri üzerine olmuştur. Katılımcıların görüşleri 5 farklı tema üzerinde şekillenmiştir. Bu 5 temadan en göze çarpanında ise katılımcılar özellikle teorik konularda örneğin nota öğretiminde öğrenci seviyesine inmede zorluklar yaşadıklarını ve bu zorlukların üstesinden nasıl gelecekleri ile ilgili programda yeterli bir eğitimin verilmediğini belirtmişlerdir.

Herhangi bir sıkıntı şu zaman kadar yaşamadım. Sadece şöyle bir durum oluyor üniversitede burada da bazı derslerimiz oluyor arkadaşlarımıza bir şeyler anlatıyoruz

küçük çocuklara anlatıyormuş gibi anlatın der fakat biz burada sürekli ağır bir eğitimden geçtiğimiz için kendi anlayacağımız gibi anlatmaya çalışıyoruz özellikle teorik olan dersler enstrümanı basite indirgeyebiliyoruz ama teorik olan derslere veya müzik öğretiminde nota öğretiminde çok basite indirmek gerçekten zor oluyor. Eksikliğim benim bu. Öğrencinin seviyesine göre orta okul birinci sınıf ikinci sınıf gibi nota anlatmak gerçekten zor. (Ö3-E-22)

Çok küçük çocukların yaşına inmede sorun yaşadım evet küçük çocuklara nasıl öğretebilirim konusunda problem yaşadım ama ben enstrüman çalmaya 14 yaşında başladım ve hep hocalarım bana nasıl başlattılar nasıl öğrettiler ben de o şekilde öğretem gibi düşünüyorum ama ben 8 yaşında bir eğitim görmediğim için biraz sıkıntı yaşadım ama geçti zamanla tecrübeyle deneyimleye deneyimleye birkaç öğrenciyi belki yakarak çözdüm. Şu an problem olmuyor. (Ö4-K-21)

...okulda buna yönelik derslerin uygulamada eksik kalması çocuklara öğretme anlamında nasıl öğreteceğimizle ilgili bir aşama kaydetmedik. Aşama aşama öğrenmedik bu konularda yetersizdi. (ÖĞR2-E-11)

Bir diğer göze çarpan tema ise sınıf yönetimi olmuştur. Hem öğrenciler hem de öğretmenler stajları esnasında ya da mesleğe başladıkları ilk yıllarda öğrencilerle iletişim kurmada, sınıf içi düzeni sağlamada zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlik açısından kendimi çok hazır hissetmiyorum çünkü okulumuzda staj dersleri var staj derslerine gittiğimiz zaman artık ürkek bir şekilde gitmeye başlıyorum çünkü öğrencilerin yapısı gideceğimiz okullar orta okul daha küçük sınıflar şu şekilde tabir etmek doğru olur mu bilmiyorum ama biraz daha şımarık öğrenciler özellikle erkek öğrencilerin olduğu sınıflarda çok daha zor öğretmenlik yapmak. (Ö3-E-22)

Ders planı onu nasıl yapacağım bilmiyorum mesela sınıfa girdiğimde öğrencileri çok mu gericem birazcık sert bir öğretmen olabilirim dersimi önemsemediklerinde bu beni çok sinirlendirebilir. Bu konularda ne yapmam gerekiyor bilmiyorum ama bunu da daha çok tecrübeyle olacak zannedersem. (Ö7-K-23)

İlk zamanlar çünkü benim hayalimdeki öğrenci karşıma çıkan öğrenci arasında çok ciddi farklar vardı. İletişim sorunları yaşadım, müfredat var ama müfredatı nasıl öğreteceğim gibi problemler yaşadım. Ders planlama zaten en önemlisi verimli bir

şekilde kullanabilme becerim çok zayıftı ilk başlarda. Öğrencilere neyi nasıl anlatacağıma dair net fikirlerim yoktu. Bide ben anlarlar zannediyordum ama benim izah ettiğim şekilde anlamıyorlardı. Yani iletişim kopukluğu vardı. Zamanla aştık farklı öğrenciler geldi geçti. (ÖĞR4-E-10)

Katılımcılar ayrıca ders planlama, okuldaki bazı evrak işleri ve ölçme değerlendirme konusunda da sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Ders planı konusun da biraz sıkıntım vardı. Nasıl yapacağımı bilmiyordum. O konuda biraz zorluk yaşadım. Çalgı olarak kulüp derslerinde genelde çok fazla olduğu için özel okulda çalıştığım için kulüp dersleri oluyor. 15 20 kişiyle nasıl çalışacağımı bilmediğim için biraz sıkıntı yaşadım o konuda. (ÖĞR3-K-1)

Yani aslında ders planlama iletişim kurma bunların hepsinde daha iyi olabilmeli bu meslekte. Ama mesleğin ilk yıllarına kıyasla eksiklerim azalıyor ama hala eksiklerim var. Bir alan da mutlak bir yeterlilikten bahsetmek başarısızlığı sağlar. O yüzden muhakkak eksiklikleri olur insanın. (ÖĞR1-E-11)

...çocuklarla ne gibi etkinlikler yapacağız bu konuda eksikğim olur mu verimli bir ders geçirebilir miyim o konuda tereddütlerim var. (Ö7-K-23)

4.3.2. Öğrenci Seçimi ve Yeterliği

Katılımcılarla yapılan görüşmeler esnasında kendilerine bu soru yöneltilmemiş olmasına rağmen öğrenci seçimi ve niteliği ile ilgili görüşte bildirmişlerdir. Şekil 8’de katılımcıların görüşlerinin dağılımı bulunmaktadır.

Şekil 8. Öğrenci Seçimi ve Yeterliği

Öğretim üyeleri lisans programına gelen öğrencinin temel kaynağının güzel sanatlar lisesinden olduğunu ancak güzel sanatlar lisesinden gelen öğrencilerin teorik derslerle ilgili alt yapılarının yetersiz olmasından dolayı lisans eğitimi süresince sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu noktada genel anlamda öğrenci alım kriterleri ile ilgili sıkıntının da olduğunu belirtilmiştir. Lisans öğrencileri de öğretim üyelerinin bu görüşlerini desteklemiş ancak öğrenciler konuya farklı bir taraftan bakarak, teorik derslerde ve lisansüstü eğitim almak için gerekli ALES gibi sınavlarda genel liselerden gelen öğrencilerin daha yüksek puan aldıklarını, güzel sanatlar lisesi mezunu olarak kendilerinin alan da daha iyi olmalarına rağmen hak ettikleri noktaya gelemediklerini belirtmişlerdir.

Diğer bir husus bizim öğrenci kaynağımız güzel sanatlar liseleri ne yazık ki oradan gelen öğrenci seviyeleri çok düşük olduğunu görüyoruz. Mesela düz lise mezunu bir öğrenci 6 ayda onların 4 yılda öğrendiklerini geçecek durumda bir kapasite gösteriyor. Ama onların sanatla ilgili hem de sanat dışı genel kültürle ilgili onlarda çok düşük seviyede olduklarını söyleyebilirim. Güzel sanatlar liselerinin fonksiyonlarını yitirdiğini düşünüyorum. İyi bir eğitim verilmiyor. (ÖÜ5-E-41)

Ses eğitimi bizim hiçbir şeyimiz olmasa bile sesimiz var ses bütün çalgılardan daha çok kullandığımız bir çalgı. Gelen öğrenciler çoğu güzel sanatlardan geldiği için

biraz yorgun seslerle geliyorlar. Gereksiz eserlerle yoruyorlar. Söylememesi gereken eserler söyletiliyor. Doğal olarak biz tam bu çocuklarla bir şeyler yapmaya çalışırken ders bitiyor. (ÖÜ1-K-26)

Bide yetenek sıkıntımız var. YÖK'ün bize sunmuş olduğu orta öğretim başarı programı ÖSS ve yetenek bizim zamanımız da ÖSS sadece bir barajdı. Sınav olurdu. Yetenek sınavı en yüksekte sıralanır 30 nerde bittiyse orada biter. E! şimdi bakıyorsun orta öğretime. Yüksek ÖSS yüksek ama yetenek yok ona en iyi hoca olsa ne yapabilir. Geçen sene mezun olan öğrencilerim arasında 15 kişi 0 -15 arasın puan almış yetenek sınavında ne yapacaksın buna. Baraj koyduğumuz zaman alacak öğrencimiz yetmediği zaman barajı geriye çekmek zorunda kalıyoruz yetenezsiz çocuklar geliyor. En büyük sorun bu. (ÖÜ1-K-26)

Buraya alınan öğrencilerde önemli geliyor mesela konservatuara gidecek normalde bir geleceği olacağını düşünmüyor öğretmen olayım diyor. Alan da çok iyi geliştiriyor kendini ama iyi bir eğitimci olamıyor. Ya da öğretmen olayım diye geliyor yüksek almış YGS den öğretmen oluyor KPSS' den de çok yüksek alıyor ama alanda çok geliştirmiyor öğretmen olayımda ben diyor alınan öğrencilerde de öğrenci kesimi çok sıkıntılı bu sadece bizim okul için geçerli değil başka fakültelerde de arkadaşlar var nasıl geçiyor konserlerini görüyorum yazıyoruz orda da aynı sıkıntılar var öğrencinin bakış açısın da sıkıntılar var keşke buraya gelen herkes iyi bir sanatçı ve iyi bir eğitimci olmak için gelse kimisi aldığı maaşa bakıyor kimisi de konservatuvardan da çıksam öğretmen olacağım diyor buraya geliyor ama iyi bir öğretmen olamıyor. (Ö1-E-22)

Lisans öğrencilerinin teorik ya da alanda yeterli olup olmamasının yanı sıra katılımcılar tarafından dile getirilen bir başka mevzu da öğrencilerin ilgi ve istekliliği olmuştur. Bu noktada öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğrenciler, öğretmenliği isteyerek seçen bireylerin hem lisans eğitimi süresince hem de meslek hayatlarında daha iyi bir şekilde kendilerini geliştirebildiklerini belirtmişlerdir.

Öğrencinin kendini iyi yetiştirmesi lazım. Ona niyet etmesi lazım. Hocalardan faydalanmasını bilir niyet ederse. Burada bir misli ders koysak yine çalışmayan çalışmaz. Şimdi ders geçiyor ne kadarından faydalıyor ne kadarından faydalanmıyor o ayrı bir konu. Burada öğrencide bitiyor iş. (ÖÜ5-E-41)

Öğretmenlik başka bir şey kitapla yapılacak bir iş değil. Seveceksin alanında hâkim olacaksın oradaki öğrenciyi kazanmak için bir şey üreteceksin. İnsanı tanımak önemli. Yani isteyerek öğretmen olması lazım. Yani TEOG sınavım düşük geçti enstrüman da çalıyorum ben müzik okuyayım iş değil. Yani romanlar la çalışıyoruz alanında üniversitedeki hocalarla yarışacak yeri var ama öğretmen olamaz. Gerçekten istemesi gerekiyor. Yani KPSS' den çok iyi puan alıp kendi çocuğumu emanet etmeyeceğim insanlar var burada çelişki var. (ÖĞR6-E-13)

Kendisi çabalarsa isterse bir şeyler yapabilir program falan değil yani Suçu programa ya da başa şeylere hocalara vesaire değil de birazda dönüp kendimize bakmamız lazım. (Ö4-K-21)

Öğretim üyeleri özellikle öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazma noktasında sıkıntılarının olduğunu belirtmişlerdir.

Türkçe sorunu komik gibi gelecek öğrencilerin verdiği kâğıttan bozuk bir Türkçe ile yazdığını yazıların ya da notaların okunmadığını gözlemler var. Özellikle teorik konularda sorunlar var. Dil çok önemli. (ÖÜ3-E-43)

Okumuyorlar kelime hazneleri çok düşük. Türkçe 'den Türkçe 'ye tercüme yapıyorum derslerde. (ÖÜ5-E-41)

Kitap okumuyor kimse. Öğrenci okuduğunu anlamadığı söylüyor. Kendini geliştirmiyor. (ÖÜ2-K-11)

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular literatürde yer alan diğer araştırmaların sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılmıştır. Tartışma bölümü her alt problem için ayrı ayrı ele alınıp başlıklandırılmıştır.

5.1. Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programı ile İlgili Genel Görüşleri Nelerdir?

Araştırma sonucunda katılımcıların müzik öğretmenliği programı ile ilgili genel görüşleri belirlenmiştir. Katılımcıların bir kısmı programla ilgili olumlu görüş bildirmiş, olumlu görüş bildiren katılımcılar da öğrenci yetiştirmede yaşanan sıkıntıların programdan değil derslerin verilmiş şekline ve öğrencilerin ilgisizliğinden kaynaklandığını belirtmiştir.

Katılımcılardan bazıları müzik öğretmenliği programının öğretmen yetiştirme amacını taşıdığını ancak sanatçı yetiştirme ya da olma istediğinin baskın olduğunu belirtmiştir. Nartgün ve Özen (2011) çalışmasında müzik öğretmenliği öğrencilerinin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşlerini incelemiş ve bu çalışma sonucunda öğrencilerin müzik konusunda daha donanımlı olmayı daha çok önemsedikleri sonucuna ulaşmıştır. Küçükahmet (2007), 2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlanan öğretmen yetiştirme lisans programlarını genel olarak değerlendirdiği çalışmasında genel olarak eğitim fakültelerinde alan uzmanı ve öğretmen yetiştirme noktasında bir ikilem yaşandığını belirtmiş, eğitim fakültelerinin temel amacının öğretmen yetiştirmek olduğunun unutulmaması gerektiğini vurgulamıştır.

Katılımcıların büyük bölümü ise müzik öğretmenliği programı ile ilgili olumsuz görüş bildirmiştir. Programa yönelik olumsuz görüşler farklı alt temalar altında toplanmıştır. Bu temalardan öncelikle ön plana çıkan müzik öğretmenliği programında

verilen derslerin öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerilerle örtüşmemesidir (sahada karşılığı yok). Bu noktada katılımcılar özellikle meslek hayatı içinde en çok ihtiyaç duydukları becerinin okul şarkılarına eşlik yapmak olduğunu ancak lisans programının bu beceriyi kazandırmadığını belirtmişlerdir. Bu çalışmaya benzer şekilde, Özdemir (2018) piyano ve eşikleme becerisinin kazandırılmasına yönelik yapılan 17 çalışmayı incelediği araştırması sonucunda YÖK ders tanımlarının okula yönelik olmasına rağmen bu derslerin içerik olarak uygulamadan çok teorik olarak verildiği sonucuna ulaşmıştır. Bu durum müzik öğretmenliği programında öğretilen bilgilerin öğretmenlik mesleğini yapmada öğrencilerin ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerileri kazanmalarına engel teşkil edebilir. Kızılet'in (2018) çalışmasında da yine bu çalışmaya benzer şekilde eşlik dersine programda daha fazla yer verilmesi ve dersin verilmesinin daha uygulama ağırlıklı olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Köz'ün (2007) çalışmasında da araştırmaya katılan öğretim elemanlarının hepsi öğretmen adaylarının okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapma yeteneklerini geliştirebilecekleri bir ders içeriğinin olmadığını ve yeterli çalışmalar yapılmadığını belirtmişlerdir. Piji Küçük (2014) ise, müzik öğretmenliği lisans programındaki eşlik çalma dersinin haftalık ders sayısının artırılmasını ve eşlik dersinin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersleriyle birlikte işlenip dersin içeriğini desteleyecek programlara yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Programa yönelik olumsuz görüş bildiren katılımcıların üzerinde durduğu bir diğer tema, derslerin programda yer aldığı dönem ve ağırlığı olmuştur. Katılımcıların, programda daha yoğun bir şekilde verilmesinin istediği derslerin başında ana çalgı dersi gelmektedir, dersin kredisinin az olmasından dolayı bu dersten öğrencilerin yeteri kadar faydalanamadığı belirtilmiştir. Türkiye'de farklı yıllarda yapılan çalışmaların sonuçları da bu bulguyu destekler niteliktedir. Küçükosmanoğlu (2013), öğrencilerin bireysel çalgı dersi çalışma durumları hakkındaki görüşlerini aldığı çalışmasının sonucunda bireysel çalgı ders saatinin yeterli olmadığını belirtmiştir. Bireysel çalgının istenilen düzeyde öğrenilebilmesi ve öğrencinin çalgılarına karşı motivasyonlarının artması için ders saatinin artırılması gerektiğini belirtmiştir. Kalender (2015), 2007 YÖK müzik öğretmenliği lisans programı bireysel çalgı (keman) dersi içeriklerinin öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda

değerlendirilmesi adlı çalışmasında, programın öngördüğü yeterlilikleri sağlaması açısından, öğretim elemanlarının %58,8'i ana çalgı dersinin ders saatinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Köz'ün (2007) çalışmasında da benzer şekilde öğretim elemanlarının tamamı bireysel çalgı eğitimi ders saatinin öğretmen adayının mesleki gelişimi açısından yetersiz olduğunu belirtmiştir. Gün Duru ve Karakelle (2013) Türkiye ve Avusturya'daki müzik öğretmeni yetiştirme programlarını karşılaştırdığı çalışmasında Avusturya'da ana çalgı dersinin 15 kredi ile Türkiye'deki programlara göre daha yoğun yer verildiği sonucuna ulaşmıştır. Katılımcıların programdaki ağırlığının artırılması gerektiğini düşündükleri diğer dersler ise Türk Müziği ile ilgili derslerdir. Bu araştırma kapsamında ulaşılan çalışmalar içinde Türk müziği dersinin ağırlığı ile ilgili bulgusu olan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Sadece Gün Duru ve Karakelle (2013) tarafından yapılan ve Türkiye ve Avusturya'daki müzik eğitimi programlarını karşılaştıran çalışma sonucunda Türkiye'de programlarda Müzik tarihi ve kültürü ile ilgili Avusturya'ya kıyasla daha fazla dersin olduğu görülmüştür. Araştırmacılar bu durumu "Türkiye'de Türk müziği ve kültürel mirasın aktarılmasına daha fazla önem verilmesinden kaynaklanabileceğini" (s.241) belirtmişlerdir. Katılımcıların hem programda bulunduğu dönem hem de ağırlığını eleştirdiği bir diğer ders koro yönetimi dersidir. Katılımcılar Koro Yönetimi dersinin Okul Deneyimi dersi ile aynı döneme denk geldiğini, okul deneyimi esnasında koro yönetimi ile ilgili uygulama yapmaları istendiğinde sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar tarafından eleştirilen bir diğer ders ise piyano dersi olmuştur. Katılımcıların hepsi piyano dersinin gerekli olduğunu düşündüklerini bildirmiş ancak içeriğinin çok ağır olduğunu söylemişlerdir. Bu çalışmaya benzer şekilde Jelen (2013) ve Bilgin (2006) çalışmalarında piyano dersinin Türkiye şartları da göz önünde bulundurularak, müzik öğretmenlerinin mesleğin gerektirdiği donanımlara sahip olacağı şekilde, özellikle okul marşlarına eşlik yapıp söyleme gibi beceriler de verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Son olarak katılımcılar küçük yaş grubu öğrencilere müzik öğretimi için yeterli dersin olmadığını ya da var olan derslerin içeriğinin genişletilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştirme programları tek tip müzik öğretmeni yetiştirmektedir ve farklı öğretim kademelerine hizmet verecek öğretmenlerin yetiştirilmesi noktasında bir ayırım yapılmamaktadır. Gün Duru ve Köse

(2012) çalışmalarında Türkiye, Finlandiya, Danimarka ve Amerika (Texas) olmak üzere dört farklı ülkedeki müzik öğretmeni yetiştiren programları “yetiştirilen müzik öğretmeni çeşitliliği” açısından incelemiştir. Araştırma sonucunda Finlandiya’da tüm eğitim kademelerinde hizmet veren öğretmenlerin yanı sıra ayrıca okul öncesi müzik öğretmenliği için ayrı bölümlerin olduğu görülmüştür. Yine Kılbaş (2007) tarafından yapılan çalışmada, Türkiye ile Avrupa birliği ülkelerinde müzik öğretmeni yetiştirme programlarını karşılaştırılmış, araştırma sonucunda, Türkiye’de farklı okul tipleri için (okul öncesi, ilkökul, orta öğretim) uzmanlaşmış müzik öğretmeni yetiştirme işine programlarda yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

5.2. Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programında Yer Alan Dersler ve Bu Derslerin Dağılımına İlişkin Görüşleri Nelerdir?

Katılımcıların büyük çoğunluğu eğitim bilimleri derslerinin verilmesi ile ilgili olumsuz yorumlarda bulunmuşlardır. Lisans son sınıf öğrencileri eğitim bilimleri derslerinin verilmesi yönteminden kaynaklanan sıkıntılar olduğunu bundan dolayı derslerin verimli geçmediğinden bahsetmişlerdir. Derslerin teorik olarak anlatılması, derslerin işleme sırasında sınıf sorunlarının yaşanması ve kalabalık ortamda derslerin anlatılması ile ilgili sorunlardan dolayı derslerin yeteri kadar verimli olmadığı ve amacına ulaşmadığını belirtmişlerdir. Eldemir (2011), güzel sanatlar eğitimi bölümü öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasının sonucunda hem müzik hem de resim eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile ilgili kazanımların yeterince gerçekleşmediğini düşündükleri sonucuna ulaşmıştır. Eldemir araştırma sonucunda, yoğun alan bilgisi derslerinin olması öğrenciyi hedefinden uzaklaştırıp farklı noktalara taşıdığını vurgulamıştır. Sözü edilen çalışmalarda hem Müzik Eğitimi Anabilim dalındaki hem de Resim-İş Eğitimi Anabilim dalındaki öğrencilerin, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri aracılığı ile kazanmaları beklenen becerileri kazanamadıkları ve sözü edilen derslerde elde ettikleri birikimleri mesleki yaşantılarında kullanma konusundaki farkındalık düzeylerinin oldukça düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Eğitim bilimlerinin programdaki yeterliliği ve alınan derslerin verimliliğiyle ilgili yapılan

araştırmalarda Atav ve Sönmez (2013), öğretmen adaylarının lisans eğitiminde aldıkları eğitim bilimleri derslerini yeterli bulmayıp ayrıca KPSS'ye yönelik bulmadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Akpınar ve Özer (2004), lisans eğitiminde alınan öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin yeterliliği ile ilgili öğrenci görüşlerini aldıkları çalışmada öğretim elemanlarının farklı yöntem ve teknikler kullanmadıkları, ders içeriğinin bölümün özelliklerine göre zenginleştirilmesi gerekliliği ve araç gereç zenginliği ile daha donanımlı ortamlar hazırlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Bulca, Saçlı, Kangalgil ve Demirhan (2012), beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen yetiştirme programına ilişkin görüşlerini aldıkları araştırmada öğretmenlik meslek derslerinin kuramsal olarak yeterli olmadığını, uygulamaya nasıl aktarılacağı noktasında eksikliklerin olduğunu ve bundan dolayı ders içeriklerinin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Son olarak Kalyoncu (2005), eğitim fakültelerinde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının revizyon gerekçeleriyle tutarlılığı adlı çalışmasında, eğitim bilimleri derslerine gelen hocaların alan ile bağ kurabilecek bilgiye sahip olmaları gerektiğini, programdaki derslerin müzik pedagojisi perspektifiyle tanımlanması ve içeriklerinin de buna paralel olarak geliştirilmesi gerektiğini sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Eğitim bilimleri ile ilgili olarak öğrencilerin bir kısmı eğitim derslerinin sadece KPSS için ihtiyaç duydukları bunun dışında aslında çok işlerine yaramadığı yönünde görüş bildirirken az sayıda katılımcı ise eğitim bilimleri derslerinin aslında gerekli olduğunu ne kadar işlenişte teoride kalsa da görülen derslerin uygulama esnasında işlerine yaradığı konusunda görüş bildirmişlerdir.

Katılımcıların çoğunluğu alan derslerinin verimli geçtiği ile ilgili olumlu yorumlarda bulunmuşlardır. Bu derslerin öğretmenlik mesleği için kendilerine faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Ancak bazı katılımcılar derslerin verimliliğinin derslerin veriliş yöntemiyle ilişkili olduğunu belirtmiş, dersin işlenişine göre bazı derslerden verim alırken bazılarında ise verim alamadıklarını söylemişlerdir. Nartgün ve Özen (2011) çalışmasında farklı sosyo-ekonomik ve kültürel çevreden gelen müzik öğretmenliği öğrencilerinin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin alan derslerinde kendilerini pedagojik formasyon derslerine kıyasla daha başarılı bulduklarını buna gerekçe olarak da alan

derslerini daha severek yapmalarını ve müzik konusunda daha donanımlı olmayı daha çok önemsedikleri görülmüştür. Fakat bazı katılımcılar derslerin verilışinden kaynaklı yeterli verimi alamadıklarını ifade etmişlerdir. Bununla ilgili İncik ve Akay (2014), tarafından yapılan araştırmanın sonucunda eğitim fakültelerinde en önemli sorunun uygulama eksikliği olduğunu belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda araştırmacılar eğitim fakültelerinin daha fazla uygulamaya yer vermeleri ve staj derslerinin 2. Sınıfta başlaması, ayrıca teorik derslerin sayısının azaltılıp uygulamaya daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini önermişlerdir.

Bir öğretmen ise alan dersleriyle ilgili ilk sene ana çalgı seçimi yapılırken lisans öğrencilerinin tercihleri ya da yeteneklerinden ziyade öğretim üyelerinin branşları ve ders dağılımlarının dikkate alındığını bu durumda öğrenciyi ana çalgısını soğuttuğunu ifade etmiştir. Gergin (2010) bireysel çalgı 1 dersine ilişkin öğrenci tutumlarını ve başarılarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirdiği çalışmasında öğrencilerin ana çalgılarını isteyerek seçen öğrencilerin isteyerek seçmeyen öğrencilere oranla daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kararsız olan öğrencilerinde istemeden seçen öğrenciye göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcılara programda gördükleri alan dersleri ve eğitim bilimleri derslerinin ağırlığı ile ilgili soru yöneltilmiştir. Katılımcıların çoğu aldıkları eğitimin alan ağırlıklı olması gerektiğini eğitim bilimleri derslerinin aslında çok da faydalı olmadığı üzerinde durmuşlardır. Nartgün ve Özen (2011) çalışmasında farklı sosyo-ekonomik ve kültürel çevreden gelen müzik öğretmenliği öğrencilerinin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin alan derslerinde kendilerini pedagojik formasyon derslerine kıyasla daha başarılı bulduklarını buna gerekçe olarak da alan derslerini daha severek yapmalarını ve müzik konusunda daha donanımlı olmayı daha çok önemsedikleri görülmüştür. Fakat katılımcılardan 2 kişide her iki alanında öğretmenlik mesleği için önemli olduğunu ve her iki alanında eşit düzeyde programda yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.

Katılımcılara ana çalgılarıyla ilgili olarak ana çalgılarını çalma yeterliği ve öğretme yeterliği ile ilgili sorular sorulmuştur. Katılımcılar ana çalgılarını çalma

noktasında çoğunlukla kendilerini yeterli hissettiklerini belirtmişlerdir. Ana çalgı konusunda kendisini yetersiz hisseden az sayıdaki katılımcı ise ana çalgılarındaki seviyelerinin öğretmenlik mesleği için yeterli olduğunu söylemişlerdir. Katılımcılara ayrıca ana çalgılarını öğretme yeterliği ile ilgili sorular sorulmuştur. Katılımcıların yine büyük çoğunluğu ana çalgılarını öğretmen konusunda da kendilerinin yeterli hissettiklerini belirtmişlerdir. Sadece bir katılımcı henüz öğretme deneyimi olmadığı için net bir fikri olmadığını, diğer bir katılımcı ise yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların büyük çoğunluğu okul deneyimi derslerinin yeteri kadar verimli geçmediğini bunun da en önemli sebebinin seçilen okullar ve okul deneyimine gittikleri okullardaki çalışan öğretmenlerden kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Ekinci ve Tican, Başaran (2014), Okul Deneyimi Dersinin Öğrencilerin Öğretmenlik Algılarına Etkisi çalışmasında uygulama yapılan okulların ve bu okullardaki öğretmenlerin özenle seçilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Aday öğretmenlerin gittikleri okullarda, nitelikli öğretmenlerin ve verimli öğretme öğrenme ortamlarının olması öğretmenlik algısını daha olumlu yönde etkileyeceğini belirtmişlerdir. Okul deneyiminin verimsiz geçtiğini söyleyen katılımcıların değindiği bir diğer nokta ise lisans programındaki dönemi ve ağırlığı ile ilgili olmuştur. Katılımcılar okul deneyimi dersinin 4. Sınıfta görülmesinin çok geç olduğunu dersin ağırlığının da artırılarak farklı dönemlerde görmelerinin daha faydalı olacağını düşündüklerini belirtmişlerdir. Bununla ilgili İncik ve Akay (2014), tarafından yapılan araştırmanın sonucunda eğitim fakültelerinde en önemli sorunun uygulama eksikliği olduğunu belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda araştırmacılar eğitim fakültelerinin daha fazla uygulamaya yer vermeleri ve staj derslerinin 2. Sınıfta başlaması, ayrıca teorik derslerin sayısının azaltılıp uygulamaya daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini önermişlerdir. Ateş ve Burgaz (2014), Türkiye, ABD ve Finlandiya Öğretmen Yetiştirme Sistemlerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri ve Türkiye'deki Sistemin Geliştirilmesine İlişkin Öneriler adlı çalışmasında öğretmen adayları, eğitim fakültesine öğretmen alımında sınavın yeterli olmadığını öğrencilerin mülakata tabi tutulmaları ayrıca lise referansları ve tutum testleri ile seçilmesi gerektiği görüşünde birleşmişlerdir. Ayrıca eğitimi süresinin uzatılıp yüksek lisans eğitimini de kapsayacak şekilde uzatılması gerektiği üzerine görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adayları okul deneyimi dersinin yetersiz

olduğunu lisans programında daha erken dönemlerde başlaması gerektiğini belirtmişlerdir.

Katılımcıların okul deneyimi dersinin verimsiz olmasına neden olarak gördükleri diğer faktörler ise her bir okula gönderilen öğrenci sayısının fazla olması ve akademisyen takibinin yeteri kadar iyi yapılamamasıdır. Akgül (2006), Fakülte-okul işbirliği programının müzik öğretmeni adayları tarafından değerlendirilmesini incelediği araştırmasının sonucunda, öğretmen adaylarının çoğunluğunun okul deneyimi derslerinde yapılan etkinlikler sürecinde öğretim elemanları ile sağlıklı bir iletişim içinde olduklarından, fakat öğretmenlik uygulamasında ders planı, öğretim yöntem ve teknikleri, sınıf yönetimi ve anlattıkları derslerin değerlendirmesi konusunda öğretim elemanları ile yeterince tartışmadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adayları uygulama okulu öğretmenlerinin okul deneyimi etkinliklerinin yapılmasında ilgili tutum sergilediklerini fakat sınıf dışı etkinliklerde (İstiklal Marşı, törenler, toplantılar) kendilerine rehberlik etmediği, yeterli sayıda sınıf gözlemleyemedikleri yönünde görüş bildirmişlerdir. Akgül; öğretim elemanlarına düşen öğrenci sayısının azaltılarak öğrencilerin daha fazla ders anlatmasının sağlanması gerektiğine yönelik önerilerde bulunmuştur.

Katılımcılardan 4. Sınıf öğrencilerinin bir kısmı ise okul deneyimi derslerinin verimli geçtiğini özellikle kendilerinde gördükleri eksikliklerin okul deneyimi ile farkına varıp deneyim kazandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

5.3 Öğretmen ve Öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Programının Verimliliğine İlişkin Görüşleri Nelerdir?

Katılımcılara yöneltilen bir diğer soru ise öğretmenliğe kendilerini ne kadar hazır hissettikleri üzerine olmuştur. Katılımcıların görüşleri 5 farklı tema üzerinde şekillenmiştir. Bu 5 temadan en göze çarpanında ise katılımcılar özellikle teorik konularda örneğin nota öğretiminde öğrenci seviyesine inmede zorluklar yaşadıklarını ve bu zorlukların üstesinden nasıl gelecekleri ile ilgili programda yeterli bir eğitimin verilmediğini belirtmişlerdir. Bulca, Saçlı, Kangalil ve Demirhan (2012), beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen yetiştirme programına ilişkin görüşlerini aldıkları

araştırmada öğretmenlik meslek derslerinin kuramsal olarak yeterli olmadığını, uygulamaya nasıl aktarılacağı noktasında eksikliklerin olduğunu ve bundan dolayı ders içeriklerinin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca Gün Duru ve Köse (2012) çalışmalarında Türkiye, Finlandiya, Danimarka ve Amerika (Texas) olmak üzere dört farklı ülkedeki müzik öğretmeni yetiştiren programları “yetiştirilen müzik öğretmeni çeşitliliği” açısından incelemiştir. Araştırma sonucunda, Türkiye’de bütün eğitim kademelerinde hizmet vermek üzere tek tip müzik öğretmeni yetiştirildiği görülmüştür. Farklı ülkelere bakıldığında, Avusturya’da vokal ağırlıklı müzik öğretmeni ve enstrüman ağırlıklı müzik öğretmeni olmak üzere iki farklı tip müzik öğretmeni yetiştirildiği, Finlandiya’da tüm eğitim kademelerinde hizmet veren öğretmenlerin yanı sıra ayrıca okulöncesi müzik öğretmenliği için ayrı bölümlerin olduğu, Amerika’nın Texas eyaletinde ise grup müziği, koro, orkestra ve piyano temel alanlarına yönelik dört farklı tip müzik öğretmeni yetiştirildiği görülmüştür.

Bir diğer göze çarpan tema ise sınıf yönetimi olmuştur. Hem öğrenciler hem de öğretmenler stajları esnasında ya da mesleğe başladıkları ilk yıllarda öğrencilerle iletişim kurmada, sınıf içi düzeni sağlamada zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar ayrıca ders planlama, okuldaki bazı evrak işleri ve ölçme değerlendirme konusunda da sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Sarı, Altun (2005) göreve yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar adlı çalışmasında öğretmen adaylarının öğrenci motivasyonunu nasıl artıracaklarını bilemedikleri, özellikle ödül ve ceza konusunda sıkıntılar yaşayıp belirli bir ölçüt belirleyemediklerini ve bunun sıkıntısının öğretmen yetiştirme sürecindeki eksikliklerden kaynaklandığını belirtmiştir.

Öğretim üyeleri lisans programına gelen öğrencinin temel kaynağının güzel sanatlar lisesinden olduğunu ancak güzel sanatlar lisesinden gelen öğrencilerin teorik derslerle ilgili alt yapılarının yetersiz olmasından dolayı lisans eğitimi süresince sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuyla ilgili Jelen (2013), güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrencilerin piyano eğitimine daha erken yaşta başlamış olmalarına rağmen eser seviyesi, teknik ve müzikal altyapı eksikliklerinin yeterli seviyede olmadığını ve bu durumun güzel sanatlar lisesindeki eğitimcilerin yeterli donanıma sahip olmadığına bağlamış ve güzel sanatlar liselerinin nitelik açısından sorunlar yaşadığını belirtmiştir. Lisans öğrencileri ise bu konuya farklı bir taraftan

bakarak, teorik derslerde ve lisansüstü eğitim almak için gerekli ALES gibi sınavlarda genel liselerden gelen öğrencilerin daha yüksek puan aldıklarını, güzel sanatlar lisesi mezunu olarak kendilerinin alan da daha iyi olmalarına rağmen hak ettikleri noktaya gelemediklerini belirtmişlerdir.

Lisans öğrencilerinin teorik ya da alanda yeterli olup olmamasının yani sıra katılımcılar tarafından dile getirilen bir başka mevzu da öğrencilerin ilgi ve istekliliği olmuştur. Bu noktada öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğrenciler, öğretmenliği isteyerek seçen bireylerin hem lisans eğitimi süresince hem de meslek hayatlarında daha iyi bir şekilde kendilerini geliştirebildiklerini belirtmişlerdir. Sağlam (2008) müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını incelediği çalışmasında, öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleği tercih nedenine arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farkın mesleği sevdiğim için seçtim diyenlerin lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Son olarak öğretim üyeleri özellikle öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazma noktasın da sıkıntılarının olduğunu belirtmişlerdir.

Hem 1998 hem de 2006 yılında yapılan revizyon çalışmalarına dayalı olarak yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, yapılan program değişikliklerinin işlevsel sonuçlar ortaya koymadığı ve bir önceki programda görülen eksikliklerin, yeterli uygulama dersinin olmayışı, formasyon derslerinde görülen eksiklikler, bireysel çalgı ders saatinin yetersiz olması, eğitim bilimleri derslerinin verimsiz geçmesi, lisans eğitiminde alınan eğitimin MEB müfredatı ile uygun ve gerçekçi olmaması gibi benzer konular üzerine yoğunlaşmıştır.

Yapılan bu çalışmaların eleştirileri de dikkate alındığında konu ile ilgili daha kapsamlı çalışmaların yapılmasının gerekli olduğu söylenebilir.

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ve bu sonuçlara dayalı önerilere yer verilmiştir.

1. Müzik öğretmenliği lisans programının yeterliliği ile ilgili araştırmada görüş bildiren katılımcıların çoğu programın yetersiz olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Programın yetersiz olduğunu belirten katılımcılar verilen derslerin öğretmenlik meslek hayatında gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak için uygun olmadığı, bazı derslerin örneğin ana çalgı, koro v.b., dönem ve ağırlıklarının artırılması gerektiğini ve farklı okul kademeleri için ayrı ayrı uzmanlaşmış öğretmen yetiştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Az sayıda katılımcı ise programın yeterli olduğunu ancak derslerin daha çok teorik ağırlıklı işlenmesinin ve öğrencilerin yeteri kadar ilgi ve isteğe sahip olmayışının programın verimliliğini azalttığını belirtmiştir. Son olarak ise, müzik öğretmenliği programında öğretmen ve alan uzmanı (sanatçı) yetiştirme noktasında bir ikilem yaşanmasından kaynaklanan sorunlar olduğu vurgulanmıştır.

2. Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan dersler ve bu derslerin dağılımına ilişkin görüşleri sonucunda katılımcılar Eğitim Bilimleri derslerinin yeterince amacına ulaşmadığı derslerin verilmesi ile ilgili sıkıntılar olduğu ve özellikle derslerin kalabalık ortamlarda olmasının dersin verimini düşürdüğünü belirtmişlerdir. Ayrıca özellikle öğretmen adayları derslerin verimli geçmemesinden dolayı eğitim bilimleri derslerini gereksiz bulup sadece KPSS için gerekli olduğunu bu derslerde yeterli kazanım elde edemediklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar Eğitimi Bilimleri derslerinin verimsiz geçmesinden dolayı alan derslerinin ağırlığının daha fazla olması gerektiğini önermişlerdir. Katılımcılar ana çalgılarını öğretme ve çalma yeterliliği konusunda kendilerini yeterli bulmuşlardır. Okul deneyimi dersinin dönemdeki yeri ile ilgili

sıkıntılar olduğu ve sadece 4. sınıfta görülmesinin geç olduğu üzerine görüş bildiren katılımcılar ayrıca gittikleri okullardaki öğretmenlerin tutum ve davranışları ve okul ortamının fiziki yapısı öğretmen adayının mesleğe olan ilgisini olumsuz yönde etki ettiği noktasında görüşler bulunmaktadır.

3. Müzik öğretmenliği lisans programının verimliliğine ilişkin katılımcılar küçük yaş grubuna eğitim verile bilmesi için programdaki derslerin genişletilmesi ve içeriklerinin daha zengin olması gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Birçok kademedeki görev alacak öğretmen olduğunu düşünülecek olursa programda verilen derslerin tek tip öğretmen yetiştirdiği belirtilmiştir. Hem öğrenciler hem de öğretmenler stajları esnasında ya da mesleğe başladıkları ilk yıllarda öğrencilerle iletişim kurmada, sınıf içi düzeni sağlamada zorluk yaşadıklarını ayrıca okul evrak işleri ve ölçme değerlendirme konusunda da sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bölüme alınan öğrencilerin seçimiyle ilgili sıkıntılar olduğu bildiren öğretim görevlileri, öğrenci kaynağının çoğunun güzel sanatlar lisesi olduğu fakat güzel sanatlar lisesinin fonksiyonunu yitirdiği noktasında görüş bildirilmiştir. Ayrıca öğrenci istek ve ilgisinin çok önemli olduğu programdaki derslerin aslında yeterli olduğu eğer öğrenci isterse ve çalışırsa kendini geliştirebileceği, iyi ve donanımlı bir öğretmen olacağı öğretim görevlileri tarafından belirtilmiştir. Çağımızın en büyük hastalığı olan kitap okumama ve bundan dolayı Türkçeyi doğru kullanamama ve yazamama öğretim görevlilerinin vurguladığı en büyük sorun olmuştur.

Bu sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir.

1. Programda öğretmen adaylarının özellikle okul parçalarına eşlik yapabilme becerilerini geliştirebilecekleri bir ders olması öğretmenlik hayatlarına katkısı olacaktır. Ayrıca piyano derslerinin içeriğinin her öğrenci seviyesine göre belirlenip öğrencilerin gelişimine göre eserlerin seçilmesi, piyano dersine öğrencinin bakış açısını değiştirmede katkısı olacaktır.
2. Öğrencilerin ana çalgılarının türüne göre ana çalgılarını destekleyici derslerin program içinde yer alması öğrencinin ana çalgısına hakimiyetini güçlendireceği, özellikle Türk

Müziği ana çalgısı olan öğrenciler için nazariyat ve makam dersleri ile ana çalgılarının desteklenmesi öğrencilerin bu konuda gelişimine katkı sağlayacaktır.

3. Öğrencilerin kendilerini eksik gördükleri alanda seçmeli derslere yer verilerek eksiklerini kapatmalarına olanak sağlanması kendilerini geliştirmeleri açısından faydalı olacaktır.
4. Milli Eğitimin üniversitelerle ortaklaşa çalışarak ihtiyaçların belirlenmesi ve buna göre lisans programlarının hazırlanması öğretmen adaylarındaki algıyı güçlendireceği ve öğretmenlik yapma isteğini artıracacağı düşünülmüştür.
5. Staj okullarının ve bu okullardaki görev yapan öğretmenlerin seçiminde titizlikle davranılması, öğretmen adaylarının mesleğe bakış açılarını olumlu yönde değiştirebilir.
6. Eğitim fakültelerinin gelişen teknolojiyle daha donanımlı binalara ve sınıflara kavuşması öğrencilerin daha kaliteli ve daha donanımlı yetişmelerine katkısı olacaktır.
7. Eğitim bilimleri alanından gelen öğretim elemanlarından da pedagojik derslerde alanla bağ kurabilecek düzeyde müzik birikimlerini belgeleyen sertifikalar talep edilip öğrencilerin bu derslere bakış açılarının değiştirilmesi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akgül, A (2006). *Fakülte-Okul İş Birliği Programının Müzik Öğretmeni Adayları Tarafından Değerlendirilmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akpınar, B. ve Özer, B. (2004). Teknik eğitim fakültesi öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *FIRAT ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (2), 147-166.
- Akyüz, Y. (1993). *Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1933'e)*. İstanbul: Kültür Koleji Yayınları 2.
- Akyüz, Y. (1999). “Mesleki ve Teknik Eğitime Öğretmen Yetiştirme”, Cumhuriyet’in Yetmiş beşinci Yılında Öğretmen Yetiştirme, Ankara: Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri c.I, s.43.
- Atav E. ve Sönmez, S. (2013). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavı (KPSS)’na ilişkin görüşleri. *HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı (1)*, 01-13.
- Ateş, H. ve Burgaz, B. (2014). “Türkiye, ABD ve Finlandiya Öğretmen Yetiştirme Sistemlerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri Ve Türkiye’deki Sistemin Geliştirilmesine İlişkin Öneriler”, Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 15-16 Mayıs 2014.
- Atik Kara, D. (2012). *Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Öğretmen Adaylarına Öğrenme ve Öğretme Sürecine İlişkin Yeterlikleri Kazandırması Yönünden Değerlendirilmesi*, Yayınlanmış Doktora Tezi, ANADOLU ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Balcı, A. (2002). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 1-15.
- Başaran, İ.E. (1996). *Türkiye Eğitim Sistemi*. Ankara: Yargıcı Matbaası.

- Bilgin, S. (2006, Nisan). Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 26-28 Nisan. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Bulca, Y., Saçlı, F., Kangalgil, M., Demirhan, G. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen yetiştirme programına ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 37, 81-92.
- Büyükdöven, S. (2006). Sanat ve Değer. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 47-50.
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). New York, NY: Routledge.
- Creswell, J. W. (2008). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Creswell, J. W. (2011). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th ed.). Boston, MA: Pearson Education
- Çapri, B. Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlilik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 33-53.
- Çelik, F. (2009). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programında Okuyan Öğrencilerin Mesleki Heyecan ve Kaygıları*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Çevik, S. (1999) "Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Eski-Yeni Modeller ve Model Arayışları" Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını, I. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu.
- Çevik, S. (2004). "Yürürlükteki Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Tasarısına İlişkin Görüşler Öneriler." 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu. s. 46-62, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Demirel, Ö. (1995). *Genel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: USEM Yayınları, No11.

- Ekinci, N. ve Tican Başaran, S. (2014). “Okul Deneyimi Dersinin Öğrencilerin Öğretmenlik Algularına Etkisi.” Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu. Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 15-16 Mayıs 2014.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eldemir, C. (2011). Müzik ve resim-iş eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30, 47-59.
- Ereş, F. (2005). Türkiye' de eğitimin sosyal faydaları: Türkiye-AB karşılaştırması. *Milli Eğitim Dergisi*, Yıl 33.
- Gergin, Z. (2010). *Bireysel Çalgı I Dersine İlişkin Öğrenci Tutumlarının ve Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Gün Duru, E., Karakelle, S. (2013). Türkiye ve Avusturya müzik öğretmeni yetiştirme proramlarının karşılaştırılması. *Turkish Studies*, 8/3, 233-245.
- Gün Duru, E., Köse, H.S. (2012). Müzik öğretmenliği eğitiminde yapılanma modelleri (Türkiye, Avusturya, Finlandiya, Danimarka, Texas örnekleri). *e-journal of New World Sciences Academy*, 7, 235-245.
- Gürbüzürk, O. (2000). “Eğitim Fakülteleri Programlarında Yer Alan Okul Deneyimi I Çalışmalarının Değerlendirilmesi.” II. Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 10- 12 Mayıs 2000.
- Hindemith, P. Oransay, G. (1983. *Vorschläge für den aufbau des Türkischen musiklebens 1935/36*. İzmir: Küğ Yayını.
- Işıkdogan, D. (2006). *İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümü Mezunu Öğretmenlerin Yeterlikleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İzgi Topalak, Ş. ve Yazıcı, T. (2014). Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi. *Bilgisayar ve Eğitim Araştırma Dergisi*, Cilt 2 Sayı 3 114-135.

- Jelen, Birsen. (2013). Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar. Uluslararası Müzikoloji Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 258-285.
- Kalender, C. (2015). *2007 YÖK Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Bireysel Çalgı (Keman) Dersi İçeriklerinin Öğretim Elemanlarının Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Kalyoncu, N. (2005). Eğitim fakültelerinde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının revizyon gerekçeleriyle tutarlılığı. GAZİ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Dergisi, 3, 207-220.
- Kılbaş, M. (2007). *Türkiye ile Avrupa Birliği Ülkelerinde Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kısa, N. (2014). “*Aday Öğretmenler Yeni Nesil Öğrencileri Eğitmeye Hazırlar Mı?*”, Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu. Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 15-16 Mayıs 2014.
- Kızılet, Y. (2018). *Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki ‘Eşlik Çalma’ Dersine Yönelik Öğrencilerin Tutumları ve Dersi Veren Öğretim Elemanlarının Görüşleri*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Köz, E. (2007). *İlköğretim İkinci Kademe ’de Görev Yapan, Bireysel Çalgı Eğitimi (Gitar) Alanı Mezunu, Müzik Öğretmenlerinin Okul Şarkılarına Eşlik Etmede Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Küçükahmet, L. (2007). 2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlanan öğretmen yetiştirme lisans programlarının değerlendirilmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 5, 203-218.
- Küçükosmanoğlu, H. O. (2013). N.E.Ü. A.K.E.F. Müzik Eğitimi A.B.D. Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Dersi Çalışma Durumları Hakkındaki Görüşleri. SED, Cilt 1, Sayı 1 / Volume 1, Number 1.

- MEB. (2008). Özel Alan Yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Merriam, S.B. (2013). Nitel Araştırma: Desen Ve Uygulama İçin Bir Rehber (Çev. Edt. Selahattin Turan). Ankara: Nobel.
- Miles, M.B., Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2. Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage
- Nartgün, Ş.S., Özen, R. (2011). Farklı sosyo-ekonomik ve kültürel çevreden gelen müzik bölümü öğrencilerinin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşleri. *e-journal of New World Sciences Academy*, 6, 160-179.
- Özdemir, G. (2018). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano ile eşikleme becerisi üzerine sistematik derleme çalışması. PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 30, 123-132.
- Öztürk, S. (2011). *Müzik Öğretmenliği Programında Alınan Piyano Eğitiminin Müzik Öğretmeninin Mesleki Yaşamına Katkısını*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Piji Küçük, D. (2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Bakışı ile Eşlik Çalma Dersinin Değerlendirilmesi. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Dergisi, (H. U. Journal of Education) 29 (2), 198-214.
- Sağlam, A. Ç. (2008). Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (1), 59-69.
- Sağlam, M. ve Kürüm, D. (2005). Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinde öğretmen eğitiminde yapısal düzenlemeler ve öğretmen adaylarının seçimi, Milli Eğitim Dergisi, Yıl 33, Sayı 167.
- Sarı, M.H., Altun, Y. (2005). Göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Dergisi, (H. U. Journal of Education) 30(1): 213-226 [Ocak 2015]
- Şentürk, N. (1994). Müzik öğretmenliği programındaki uygulama dersleri ve çevre ilişkileri. GAZİ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı 1, 195-203.

- Tavşancıl, E., Aslan, E. (2001). *İçerik Analizi Ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Tekmen, B. ve Kalelioğlu, F. (2014). “*Öğretmen Adaylarının Aldıkları Eğitimin Kalitesi ile İlgili Görüşleri.*”, Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu. Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 15-16 Mayıs 2014.
- Toksoy, A.C. (2014). Çok kültürlü müzik eğitimi. Akademik Bakış Dergisi, Sayı: 40 Ocak – Şubat 2014.
- Türkoğlu, A. (1992). Eğitim Yüksek Okulları ve Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlar. ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 2 (Üstün, 1992’den alıntı).
- Uçan, A. (1994). Kuruluşunun Yetmişinci Yılında ve İkin binli Yılların Eşiğinde G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü ve Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Eğitimi. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Eğitiminin Yetmiş beşinci Yılına Armağan (1924-1994) Özel Sayı, Ankara.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel-Kavramlar- İlkeler- Yaklaşımlar* (2.Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Ünal, S. (1988). “Türkiye’de Müzik Eğitimcisi Yetiştirmenin Dünü ve Bugünü”, I. Müzik Kongresi Bildiriler, Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Müdürlüğü, Ankara.
- Ünal, S. ve Ada, S. (2001) *Öğretmenlik Mesleğine Giriş* (2.Baskı). İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayın No:684.
- Yalçın İncik, E. Ve Akay, C. (2014). “*Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Pedagojik Formasyon Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleği Yeterliklerine İlişkin Görüşleri.*”, Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu. Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 15-16 Mayıs 2014.
- Yayla, F. (2004). “*Musiki muallim mektebinden günümüze müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar ve müzik öğretmeni yetiştirme yaklaşımları ışığında genel durum*”, 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi. SDÜ. Isparta.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yüksek Öğretim Kurumu (2007). *Öğretmen Yetiştirme Ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurumu Yayını.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı [YÖK] (1998). *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi*. Ankara: YÖK Yayınları.

EKLER

GÖRÜŞME SORULARI:

Öğrenciler için

1. 4. Sınıf öğrencisisiniz, seneye öğretmen olacaksınız, kendinizi öğretmenlik için ne kadar hazır hissediyorsunuz?
 - a. Hiç öğretme deneyiminiz var mı? (Özel ders gibi..)
 - i. Bize biraz deneyimlerinizden bahseder misiniz?
 - ii. Çalgı öğretiminde herhangi bir sorunla karşılaştınız mı?
 - iii. Öğrencinin seviyesine inmede zorluklar yaşadınız mı?
 - b. Öğretmenlik mesleğiyle ilgili eksiklikleriniz olduğunu düşünüyor musunuz? (dersi planlama, iletişim kurma, çalgı öğretimi)
 - i. Ana çalgın konusunda kendinizi yeterli hissediyor musunuz?
 - ii. Ana çalgını öğretebilecek becerilere sahip olduğunu düşünüyor musun?
 - iii. Ders planlama, öğrenci ile iletişim kurma, bilgiyi aktarma konusunda kendinizi nasıl değerlendirirsiniz?
 - iv. Genel olarak öğretmenlik için yeterli olduğunu düşünüyor musun?
 - c. Şu ana kadar aldığınız eğitim bilimleri/alan dersleri ile ilgili derslerinin nasıl işlenmesini isterdiniz? (teorik / pratik)
 - d. Sizce derslerin (eğitim bilimleri/alan dersleri) ağırlığı nasıl olmalı/hangi derslere daha fazla ağırlık verilmeli?
2. Bu sene Okul deneyimi dersi de alıyorsunuz. Bu dersle ilgili deneyimlerinizden de bahseder misiniz?
 - a. Okul deneyimi dersi size ne kazandırdı?
 - b. Okul deneyimi dersleri nasıl olursa sizce daha verimli olabilir?
3. Konu ile ilgili size sorduğum soruların dışında söylemek istediğiniz başka şeyler var mı?
4. Kişisel bilgiler en son sorulacak?
 - a. Yaş?
 - b. Cinsiyet?
 - c. Ana çalgı?
 - d. Mezun olduğu lise?
 - e. Öğretmenlik yapmayı düşünüyor musunuz?

Öğretmenler için

1. Şu anda algıladığınız yeterliliğiniz ile lisans döneminde almış olduğunuz eğitiminizi ilişkilendirirseniz neler söylersiniz?
2. Özellikle ilk yıllarınızda ne gibi zorluklar yaşadınız?
 - a. Sizce eksiklikleriniz nelerdi? (dersi planlama, iletişim kurma, çalgı öğretimi)
 - i. Ana çalgınız konusunda kendinizi yeterli hissediyor musunuz?
 - ii. Genel olarak mesleğiniz için yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz?
 - b. Eğitim fakültesinde aldığınız derslerden hangilerinin öğretmenlik hayatınızda size faydalı olduğunu düşünüyorsunuz?
 - i. Aldığınız eğitim bilimleri/alan dersleri ile ilgili dersler bu konuda size yardımcı oldu mu?
 - c. Sizce derslerin (eğitim bilimleri/alan dersleri) ağırlığı nasıl olmalı/hangi derslere daha fazla ağırlık verilmeli?
 - d. Peki, bu derslerin nasıl işlenmesini isterdiniz? (teorik/pratik??)
3. Konu ile ilgili size sorduğum soruların dışında söylemek istediğiniz başka şeyler var mı?
4. Kişisel bilgiler en son sorulacak?
 - a. Yaş?
 - b. Cinsiyet?
 - c. Ana çalgı?
 - d. Mezun olduğu lise?
 - e. Mezun olduğu üniversite/bölüm?
 - f. Kıdeminiz (kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?)

Öğretim üyeleri için

1.Şu anda uygulanmakta olan müzik eğitimi lisans programıyla ilgili neler düşünüyorsunuz?

- a. Sizce derslerin (eğitim bilimleri/alan dersleri) ağırlığı nasıl olmalı/hangi derslere daha fazla ağırlık verilmeli?
- b. Peki, bu derslerin nasıl işlenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz? (Teorik/pratik)
- c. Sizce daha nitelikli müzik öğretmeni yetiştirmek için programda ne gibi değişiklikler yapılabilir?

2. Okul deneyimi dersi ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

- a. Okul deneyimi dersleri nasıl olursa sizce daha verimli olabilir?
- b. Bölümde okul deneyimi ile ilgili öğrencilere verilen rehberlik hizmetleri sizce yeterli mi?

3. Konu ile ilgili size sorduğum soruların dışında söylemek istediğiniz başka şeyler var mı?

4. Kişisel bilgiler en son sorulacak?

- a. Cinsiyet?
- b. Mesleki kıdeminiz?
- c. Unvanınız?
- d. Öğretmenlik deneyiminiz oldu mu?

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
---	---	---

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Neşe NEGİŞ GÖKCE		İmza:		
Doğum Yeri: KONYA				
Doğum Tarihi: 07/04/1983				
Medeni Durumu: EVLİ				
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	İNKILAP İLKOKULU		KONYA	1989-1994
Ortaöğretim	MERAM ORTA OKULU		KONYA	1994-1997
Lise	MUHİTTİN GÜZELKILINÇ LİSESİ		KONYA	1997-2001
Lisans	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ	KONYA	2001-2005
Yüksek Lisans				
Becerileri:				
İlgi Alanları:				
İş Deneyimi: 2008-2013 KARATAY MUNİSE LÜTFİ ONAT ORTAOKULU MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ 2013- MERAM YAYLAPINAR ORTAOKULU MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ				
Aldığı Ödüller:				
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:				
Tel: 05337719708				
Adres: MELİKŞAH MAH. MELİKŞAH CAD. TATYAPI APT. 74/2 MERAM/ KONYA				